

AIOKRIF

Irodalmi Folyóirat · 2017. tavasz
X. évfolyam 1. szám

Apokrif

”
ez a múltbeli
jövőkép
”

Irodalmi folyóirat
megjelenik negyedévente
X. évfolyam, 1. szám
2017. tavasz

Főszerkesztő
Nyerges Gábor Ádám (vers)

Felelős szerkesztő
Fráter Zoltán

Szerkesztők
Reichert Gábor (próza)
Mizsur Dániel (kritika)
veress dani (kép)
Murzsa Tímea (Apokrif Online)
Gál Soma (műfordítás)

•

Munkatársak
Bödecs László (tördelés)
Evellei Kata (korrektúra)
Tarcsay Zoltán (címlap/design)
Bali Farkas, Csillik Kristóf (szerkesztőségi asszisztens)

Szerkesztőség
1052 Budapest, Vitkovics Mihály u. 7. IV/1
Tel.: (1) 951 8518; (30) 876 1473
apokriflap@gmail.com

”
<http://www.apokrifonline.hu>

Felelős kiadó
Palimpszeszt Kulturális Alapítvány

Nyomda
Robinco Kft.
Felelős vezető: Kecskeméthy Péter

A folyóirat emblémája Hlatki Dorottya munkája.
Megjelent a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával.

Copyright © 2017 Az Apokrif 2017/1. számának
szerzői és szerkesztői

Megjelenik 250 példányban; az egyes példány ára 350 Ft

Szépirodalom

- 07** **Az Apokrif szerkesztősége**
Szerkbecösz
- 08** **Nyerges Gábor Ádám**
Jubileumi impresszum
- 11** **Evellei Kata**
mínusz, Etetés
- 13** **Bödecs László**
Nem volt esély, Sehol
- 17** **Nagy Hajnal Csilla**
Csontvezetés
- 18** **Vass Norbert**
Kék Szimó
- 23** **Hyross Ferenc**
ceyx tengerszemmel ébredt
- 25** **Palágyi László**
Nélküled Budapest
- 26** **Fehér Renátó**
Pompeji szálló, logopédia
- 28** **Juhász Tibor**
Anna öregei
- 31** **Norman Jope**
Félrevert harangok, Napsütötte széles utak (Tarcsey Zoltán fordításai)

- 34 Kerber Balázs**
Conquest (V.) (részlet)
- 36 Mizers Dániel**
Folyam
- 37 Csillik Kristóf**
Hímoroszlán
- 39 Bali Farkas**
Banyópinyó
- 45 Stolcz Ádám**
A pszichopata, Tanár
- 49 Szendi Nóra**
Kapirgálni jó
- 53 José Luís Peixoto**
Szoba (Gál Soma fordítása)
- 54 Halmi Tibor**
Az őstulok árnyékában
- 57 Tamás Péter**
Dögville
- 67 Radnóty Zoltán**
Az angyal eljövetele
- 69 Nyerges Gábor Ádám**
Leginkább

70 **Németh Gábor Dávid**
Cukor

Vajna Ádám
Utolsó Nyár a Paradicsomban

71 **Tinkó Máté**
Függések

73 **Bezsenyi Tamás**
Hiánytalan

77 **Bognár Péter**
A fényes rend (részlet)

79 **Torma Mária**
Millenniumi dolgozó

88 **Török Sándor Mátyás**
Egy asztalnál, Levegő

Esszé

91 **veress dani**
Magánapokrif

Illusztrációk

Tíztételes, elfogult válogatás azoknak a képzőművészeknek az újabb munkáiból, akiknek az utóbbi tíz év legemlékezetesebb képrovatait köszönhetjük.

A borítón az évforduló apropóján készült művek szerepelnek: a címlapon **Molnár Judit Lilla** akvarellje, a hát-lapon **Hlatki Dorottya** fotó alapú munkája.

Szerkbekösz

Az Apokrif (maíg megőrizve hagyományának ezt az összetevőjét), nem tagadjuk, nem is akarnánk, egyetemi lapnak indult. Ennek minden, jó és rossz jellemzőjével. Ilyen volt az első egy-két évfolyam számainak elején rendre jelentkező szerkesztői beköszöntő rovata is, melyet most egyszeri alkalmissággal támasztottunk föl. Így van ez kicsit magunkkal is. Hiszen most, mikor folyóiratunk minden előzetes remény, esély és megannyi baljós figyelmeztetés („az első számot sem éritek majd meg”) ellenére jelen lapszámával immáron tizedik évfolyamába lép (mostanra már országosan megjelenő, saját könyvsorozatot működtető – valamivel –, ismertebb lapként), úgy döntöttünk, sok egyéb tervünk mellett terjedelmesebb, afféle gyűjteményes számmal lépjük meg olvasóinkat. Olyan szerzőinktől kértünk írásokat, akik az Apokrif legelső számaitól fogva egyik-másik időszakban vagy akár azóta végig rendszeresen publikáltak nálunk, a legtöbb esetben éppen e hasábkokon elindult fontos íróink, költőink lehettek. Vizuális rovatunkban pedig korábbi számaink egy-egy emlékezetes képrovatában szereplő képzőművészeket kértünk fel, hogy egy-egy alkotásukkal járuljanak hozzá best of-válogatásunkhoz. Ezek voltunk, ezek vagyunk, ezek is leszünk: mindenkori fiatal, tehetséges pályakezdők, törzs-szerzőgárdánk, a nálunk indultak és meg is maradó szerzők és befutott, méltán ismert és elismert írók mű- vagy inkább gyűjtőhelye. A jelen számhoz feltámadó, pro domo csak szerkbeköszként emlegetett rovat ezúttal nemcsak a be-, hanem a megköszönés terepe is. Részletesebben: e válogatásunkkal, valamint az Apokrif tízéves fennállásának különböző alkalmak ürügyén, más-más módokon történő megünneplésével köszönjük minden szerzőnk és munkatársunk, estjeink közönsége és fellépői, de legfőképpen olvasóink figyelmét, szeretetét, törődését is.

*a (mindenkori) szerk.
2017. febr. 13.*

Jubileumi impresszum

Nyerges Gábor Ádám limerik-síverseiben

Főszerkesztő, vers:

Meg ne rökönyödj e hentesáru láttán,
az itt romló hús csak **Nyerges Gábor Ádám**.
Ami időt töltött
itt, csak írt meg költött,
nyughelye így lett e tetves, árva ládán.

Felelős szerkesztő:

Ide fektettük a **Fráter Zolit**,
bár nehezményezte, milyen szolid
ez a kis síremlék:
"Ide nem sietnék!"
– de csak ástunk, s mormoltunk egy sortyt.

Főszerkesztő-helyettes, design, borító:

Itt pihen nagy írónk, a **Tarcsay**.
Kértük, kéziratát még tartsa ki,
amíg elföldelik,
s miközben fönt telik
az idő, alant majd javítsa ki.

Próza:

Itt nyugszik épp szerkesztőnk, a **Reichert**,
veltünk voltál, Gaba, mignem elnyelt
a magas tudomány.
Tán nem örök talány,
hogyan eztán már kinevezést nem nyert.

Műfordítás:

Itt nyugszik a néhai **Gál Soma**,
borítsa prózanyelve bársonya,
mint a szmog az eget,
kár, hogy több bazmeget
nem írhat novellába már soha!

Kritika, Látószög:

Itt nyugszik a szegény **Mizsur Dani**,
többé nem tudja már mi sújtani.
Amúgy tök jól elvont,
kár, hogy már több elvont
versben nem tud erről visongani.

Kép:

Itt nyugszik egy híres-neves pali,
képszerkesztők gyöngye, **veress dani**.
Persze, kisbetűkkel.
Sírján így se tűnt fel –
bosszúból egy festő lefosta, ni!

Apokrif Online:

Itt nyugszik szegény **Murzsa Tímea**,
de átmeneti most a sír, ne a
kőfaragást nézzék,
csak az online részét,
végre kész lett, ja mégse tölt be, a...

(...csuda mindenit).

Tördelés:

E helyt fekszik nagy költőnk a **Bödecs**.
Sírba vitte szegényt a kangőrecs.
De még ott se nyugszik,
épp elföldelt puncit,
rímkényszerből úgy mondaná, köres.

Korrektúra:

Itt pihent meg **Evellei Kata**,
megunt verseket elleni meta-
forikusan, s így át-
öleli a sírját
szerkesztői levellei hada.

Szerkesztő, olvasószerkesztő (2007–2011):

Itt feküdne **Török Sándor Mátyás**,
ám kezünkben törött ásonk mását ás,
sírja helyett árkot,
pedig nem is ártott
nekünk, mondja. Ja, akkor mindjárt más.

Próza (2011–2014):

Prózaszerkesztőnket hol találja?
Nem dolgozik itt már **Torma Mária**.
Itt nyugszik, e páston...
Pont most, leadáskor?!
S hiányát röhögre konstatálja.

Kép (2011–2013):

Vétségeink sorát nem terheli csalás,
ez tényleg a szerkesztő, **Erdei Tamás**
nyughelye, a fröccsét
a sírjába öntsék.
(Elvitte az infarktus, mert megitta más.)

Kritika (2016):

Hol pihent meg szerkesztőnk, **Tóth Panka?**
Csak mi tudjuk, de azt elmondhatta
még, hogy aki őt utál-
ta, munkaidő után
keresse, mert addig meg volt halva.

Tördelés (2012–2015):

Addig tördelte **Radnóty Zoltán**
lapunkat, míg egyszer ilyet szólt tán:
„felmondok”, s mi sírva
tördeltük a sírba
(ügyelve a sortávra szétszórtán).

Itt készült:

Minket nyomott a **Robinco nyomda**,
míg lelküket végleg agyonnyomta
fontosságunk súlya,
melytől lelassulva
után meg is szűntek azonnyomba!

Kiadja:

Békében nyugodni szegény még csak alig kezd,
holtában is csukdik kiadónk, a **Palimpszeszt**.
Kiköpve tudónket
csődbe vittük őket.
Kapkodva ittunk emlékükre egy rapid szeszt.

Terjeszti:

Hogyha önnek az Apokrif lap kell,
pech, ilyet már nem terjeszt a **Lapker**.
Túl kevesen vettek,
öngyilkosok lettek,
s csak a Holmiért támadnának fel.

Levelsládánkból

(Az Apokrif tízéves fennállása során számos olvasói levelet kapott. Mi ezek közül most csak egyet osztanánk meg az ünnepi alkalom méltó megünneplésére.)

„Papírhulladékot kényszerből halmozók, Magánszemélyek, Közös képviselők-Takarítók, Irodák, Cégek! Elborítja Önöket a papír, nincs hol tárolni, pénzbe kerül az elszállítása, sok a gond? Hívjon bármikor! Ön leselejtezi én átveszem... házhoz megyek érte! Vállaljuk Cégek, Bankok, Közintézmények, Irodák, Közös képviselők lejárt őrzési idejű iratanyagának átvételét biztonságos körülmények közötti megsemmisítését. Valamint karton, újság, szórólap, könyv, katalógus, napi-hetilapok, fólia, üveg, PETpalack, ruhanemű, továbbá: veszélyes hulladékok / számítástechnikai eszközök: szerver, számítógép, monitor, nyomtató, billentyűzet, egér... / elszállítását -megsemmisítését vállaljuk INGYEN! Rejtett költségek nincsenek! Szállítás ingyenes! További részletekért...”

(2011. július 1.)

Az Apokrif szerkesztői Fráter Zoltán 52. születésnapját ünneplik 2008. április 25-én az ELTE Bölcsészkarán. (Balról jobbra: Tarcsay Zoltán, Török Sándor Mátyás, Nyerges Gábor Ádám, Fráter Zoltán.)

Evellei Kata

mínusz

a zsebekben a nyakban deréktájt
a bokák hajlatába simulva
mindig marad egy ujjbegynyi hó
a hidegét már rég nem érzed
csak a járás esik nehezedre
meg a szavak nem jönnek valahogy
amikor kiáltanál hogy várjanak
azt ígérték hogy fõnn a dombtetõn
hogy ott lesz majd amit kerestél
csak föl kell érned mielőtt sötét lesz
és hazamegy és eltűnik előled
azt mondják ezen a szélességi fokon
évente egyszer lehet csak látni
ezért olyan szomorúak a meséik
ezért olyan csöndesek a tavak
hogy a hallgatásuk beborítja a hegyet is
nem hallod már õket befogja a füled a jég
sietned kell a lábad süllyedni kezd
előre szabad csak gondolni hátra nem
vörös ujjakkal kapaszkodsz az útba
valahol most világosság van egy házban
a lélegzeted fõnnakad az ágakon
valahol most teailat van és puha fények
elnyúlnak az árnyékok a szemedben
és az ott lakók egymást melegítik
valami roppan talán a hó talán a csont
valami fordul fekete át a fehérbe
a torkodból hideg jön szorongatod

ő is szorít téged kedvenc játéka vagy
csak feküdj csöndben mint dermedt bogár
mint lefordított tenyér arccal a földnek
ahogy mögötted egyre közelebb az éjszaka

Etetés

Hideg van. A régi fájdalmakat kinőtted.
Akár kezdhetnél is magaddal valamit,
de még korán van, pár évet várni kell.
Leülsz a parti székre, nem rád méretezték,
pont olyan széles, hogy két szerelmes
elférjen rajtuk, ha jól összebújnak.
A tóban kacsák, hím, tojó, ahogy dukál,
ócska olajkép, plázák földszintjén kapni ilyen,
tengerpartok és virágcsendéletek között:
mindig csúnyábbak, mint a valóság,
amit azonban jóval nehezebb elhinni.
A partról dobálják be a kakaós csigát.
Vársz még, hogy valamit te is dobálhass,
napot, fákat, a délután morzsáit a lábad alatt,
egy torony mögül kiúszó lusta felhőt,
a kezed között az arcod melegét,
valahová, ahol egy éhes száj fölcsípi,
mielőtt meggondolatlanul elmerülne,
hogy beburkolja a tó, mint egy bő kabát.
Talán a kacsák is most estek szerelembe,
azért éheznek ennyire az édeset.

Bödecs László

Nem volt esély

A nyár készülődött a maga pompájával,
túl szép lett a világ az éledő napsütésben,
kíváncsiságból kinyílt a negatívfedél,
elégett a még el nem készült felvétel,
csak a foltos, meggyűrt emlékezet
remeg a hőségben, mint a forró levegő.

Mindent kitölt egy mosoly,
mint a nyár bizonyossága,
hogy múlik és visszajön,
ártatlan és fehér, mint a habok
a hullámok tetején,
és szenttelen, mint az óceán.

Mennyire szeretlek, élet,
most, hogy nem vagy,
álomban gyerek ült a nyakamban a strandon,
máskor nő voltam képeken a vitrinben,
fiatal férjjel, koncerteken és szobrok előtt,

talán mondhatom, hogy a főutcán állok,
nincsenek sokan a magányosok,
akik kimerészkednek ilyenkor,
mind csak úgy, ha fogják valaki kezét,
nem volt esély,
most itt vagyok,
minden háttér a képeken a tenger,
vagy a feketülő légtér mögül kileső úr,
a hideg csillagok.

Sehol

Bírhatatlan – a fény
átszítál a lombokon,
szürke csonttá kövülnek
a tavasz koronái.

Messze vagy, mint az ég.
Nem repülhet semmi élő
a földnél tovább,
a légtér laza szögesdrót,
fulladt fekete ürbe ér,
ha szabadulni tud,
minden gondolat.

Cserzett számról szavak esnek le,
mint a vakolat, szárazon
a forró betonra, délutánok szaladnak estébe,
mintha nem lenne reggel, se hajnalok,
hosszú esték lomha sötétsége térdepel,
mint egy zászló, lobog a hangulat,
mindenki talál valami még pusztíthatót
az elmúlásban.

A terek, mint a fém, ragyognak
vakító, forró sugárzástól,
ha valaki felemeli tekintetét,
most mindennek a belsejébe láthat,
mindenen átlát, tehát nem lát semmit.
Mint földre pottyant, túlért almák,
buborékos ragyogással nyílnak a testek,
feltárva, ami eddig is látszott, az ürességet.

Mióta vártalak, mennyiszer járom végig
ugyanazokat az utakat
különböző időpontokban,
míg tart a meleg évszak,
ilyenkor jut eszembe, feltűnhetne
a hajad ebben a ragyogásban,
ahogy a legjobban áll,

és aztán ott vagy, köszönünk,
de régen láttalak,
ugye majd találkozunk,
igen-igen, de ez sem számít (mért nem?),
fénylik a levegő, felég minden hűlt helye,
levegőtlenységben zuhanó eszméletlen gondolatok,
próbálj emlékezni(!),
semmi sehol, semmi sehol.

Szerkesztőségi értekezlet közben az Apokrif négy alapítója, 2009. április 10-én. (Balról jobbra: Török Sándor Mátyás, Nyerges Gábor Ádám, Tarcsay Zoltán, Fráter Zoltán.)

Molnár Dóra Eszter
Gátlások IV, 2015
installáció, fa

Nagy Hajnal Csilla

Csontvezetés

Szeretnék téged is a csontjaimon keresztül hallani
aztán döbbenet nevetni
a videófelvételen
amit a feleséged készített rólad
a két gyerekkel
egy horvátországi nyaralás alkalmával
hogymint
jé hát ez nem is te vagy
torzít a kamera
vagy a nő
vagy a két gyerek
mindegy is de valami
torzít
és azt hinném én vagyok az egyetlen
aki a valódi hangodat hallja
pedig nem
nem is létezik olyan
csak az van hogy
bennem
idebent rezonálsz
szóval nem a kamera
nem a feleség
nem a kölykök
ha valami torzít
a csontjaim azok.

Vass Norbert

Kék Szimó

Olyan volt a Baranyai Ferike, mint abban a képeskönyvben a béka. Hogy ott volt minden jelenetben, és hiába volt még rajzolva a képen rénszarvas, vagy zsiráf, vagy egyéb nagy természetű állat, az ember szeme a békát kereste egyből, hogy ott van-e, és ott volt. Na, így volt olyan a Ferike, mint a béka, hogy mindenhol mindig ő is ott volt. Hiába rohantunk, ahogy megszólalt a csengő, hogy az a palánk jusson, amin maradt még némi hálócáfat, a Ferike az kitúrt pólóban rég ott pattogatott már. Hiába loholtunk tízóraiszünetben a büféhez, hogy jusson a rózsaszín minyonból, a Ferike már a száját törölgette a szalvétával. Ott is hagyta a pulton mindig, ez volt az ő Zorro-jele.

Szóvá persze a bosszúságunkat nemigen tettük, mert a Baranyai Ferike afféle törvényen kívülinek számított. Tartott tőle az egész alsó tagozat, mert verekedős gyerek volt a Ferike. A bátyját – aki azzal a kék Szimóval szokott ugratni a zanócás mellett a krosszpályán – azért rúgták állítólag ki, mert belenyomta a piszoárba a Dávid Tivadar bátyjának a fejét, aki nem volt hajlandó két Turbo rágós kocsiót hármat adni cserébe a Nagybaranyainak, de úgy hármat, hogy abból az egyik ráadásul Ferrari volt. Nem tudom, én odaadtam-e volna. Az alsóból mindenesetre a Ferike fújta legnagyobbra a rágót, és olyan diadalittas volt olyankor a tekintete, hogy tudta az ember rögtön, belenyomná bárki fejét ő is, ha arról lenne szó.

Veszélyes gyerek volt tehát a Ferike. A Szép Adrinak úgy adta például a tudtára, hogy tetszik neki, hogy kólás nyállal köpte le az Adri kötött kardigánját. A Husztik Misa állította, hogy az Adri úgy meghatódott ettől, hogy hagyta magát az tornaszertárban megpuszítani, de mondjuk a Misa az szeretett túlozni. Már a csütörtöki napközön elkezdte például mondogatni

mindig, hogy megvan neki videón a Balu kapitánynak az a része, amit csak vasárnap adnak majd a Disney-ben, mert a papája a tévénél van, és ő megkapja előre, és hogy be is hozná a suliba, ha lenne a teremben videó. Csakhát a Misa papája tévészerelő volt, nem tévés, úgy tűnt, ezzel a Misán kívül mindenki tisztában van. A Balu nem volt tehát, azt hiszem, igaz. Ami viszont igaz volt, hogy jobbnak látszott nem szembekerülni a Ferikével. Ezzel tisztában volt még a Misa is.

Ezért aztán rettenetes érzés lett rajtam úrrá, amikor kelkáposztafőzelékkel borítottam le a Ferike pulcsiját, az egész ebédlő láttára ráadásul. Elmondom, hogy történt. A menzán ezek a háromszög alakú, alumíniumból készült tálcák voltak, amiken – ha néhanap desszert is járt – képtelenség volt szinte elférni. Tálca persze nem volt annyi, mint alsós, a konyhások ezért a moslékos rongyokkal törölték át a visszavitteket, úgy rakták ki őket megint. Ázott kutyaszag áradt ezekből a tálcákból, émelyegni kezdett tőlük az ember gyomra, már amikor a sorban állt, akkor. Aznap lekváros fánk járt a főzelékhez, de a fánkhoz nem járt persze kistányér, azt egy szalvétán plaffantotta csak oda a Juliska néni, aki osztott.

Jól jött volna teszióra után az a fánk, és hát lehet, hogy hülyeség, de én attól tartottam ilyenkor mindig, hogy átázik a szalvéta, átjárja a fánkot a tálcának az az ázottkutya íze, akkor meg már kinek esik jól? Emiatt siettem a szokottnál is jobban. Helyet kerestem, hogy mihamarabb levehessem a fánkot a tálcáról. Jó előre kiszemeltem egy asztalt és szuggeráltam, hogy csak nehogy elfoglalják addig, amíg megkapom a részemet én is. Ahogy megvolt, indultam. Szlalomoztam az asztalok között, mint a Nagybaranyai a krosszpályán, észre sem vettem, hogy a Ferike épp akkor végzett az ebéddel, és akkor kezdett hanyagul hintázni a székén. Behintázott elém, Turbót fújta a plafon felé, ahogy szokta, és amikor kipukkadt az állán a rágó, én akkor láttam csak meg, hogy majdnem nekimentem, megtorpantam ezért hirtelen, a főzelék meg a Ferike pulcsija felé vette az útját, és hát pár csöpp rá is placcsant.

Akkor a fánk engem már nem is érdekelt. A szívem a torkomban dobolt, és gondolatban elbúcsúztam máris a sárga Lamborghinitől, ami a tegnapelőtti Turbo rágóban volt, aminek ket-tőharminc volt a végsebessége, és aminek úgy örültem pedig. Felkészültem mindenre. Az idő nem moccant, mint ahogy én se, és csönd vett minket körül, állati nagy csönd. Néztük egymást a Ferikével, mint amikor egyszer a Szegediéknél videóztunk, és a lejátzó bekapta a szalagot, és ott ragadt valahogy a képernyőn a haragos szemű Steven Seagal, meg az a betojt nindzsa, akire azért volt a Seagal a történet szerint dühös nagyon, mert ellopta a kedvenc dobócsillagját. Ebben a mi jelenetükben dobócsillag, az nem volt, pár csepp kilötytyent kelkáposztafőzelék csak, de azt rögtön tudtam, hogy itt a Ferike a Seagal, én meg a betojt nindzsa vagyok.

Azért nem esett egyből nekem a Baranyai Ferike, mert hónap eleje volt. Hónap elején pedig a kövezett ebédlő legszélső asztalánál a Dicső Erzsike néni tanyázott mindig. Rövidlátó volt az Erzsike néni, mogorva és dauerillatú. A menzapénzt lehetett befizetni nála, és azt szerette, ha pontos összeggel készültek a szülők. Egy végenincs, kinyitott füzet hevert az Erzsike néni előtt, meg egy fából készült vonalzó, azzal szaggatta csikokká a papírt, hogy mindenkinek odaadhassa a maga szalagját, amin a neve, a megfelelő hónap és a fizetendő összeg szerepelt. Megvolt vagy hatvan centi is az a vonalzó szerintem, ha nem volt épp nála senki, azzal ütögette olyankor a füzetet, és hát tekintélye volt az Erzsike nénié. Nagyon nem szerette, ha hangoskodott valaki az ebédlőben, mert zúgott attól a feje, és ezért ha ott volt az Erzsike néni, hangoskodni senki nem mert, még a Baranyai Ferike sem, még akkor sem, ha kelkáposztafőzelék ömlött a sőtétkék pulcsijára. Ez volt a szerencsém.

A Szegediéknél nem ment akkor tovább a Seagal-film, úgyhogy nem tudtam én sem, mi következik most. Mondtam csendben a Ferikének, hogy bocsánatot kérek. Felkínáltam neki jobb

híján a fánkot, amit el is fogadott. Nem tudom, belegondolt-e abba, hogy kutyaíze lett-e már addigra a lekvárnak, pedig nem is ez volt a legnagyobb baj azzal a fánkkal, hanem hogy kelkáposztafőzelék borult arra is. A Ferike előbb a pulóveréről, aztán a fánkról törölte le a főzeléket és annyit mondott fél szemmel a Dicső Erzsike néni felé sandítva, hogy holnap a tízóraiszünetben, a bokornál számolunk. Határozottan a fánkba harapott, és mérgesen fújta ki a levegőt, erre csupa porcukor lett a csuklója, amitől még bosszúsabbá vált. El volt ez az ebéd átkozva.

Nem maradtam a napköziben, és egész hazafelé úton a másnapi tízóraiszünet járt a fejemben. Nem az érdekelt most persze, hogy marad-e még a büfében rózsaszín minyon, vagy hogy sikerül-e majd nagyobbat bőfögni a kólától a Varga Zoltinál, hanem hogy mennyire rúgja majd szét a seggemet a Baranyai Ferike a bokornál. Mert, hogy szétrúgja, abban biztos lehettem. Eldöntöttem azt is, hogy megfutamodni nem fogok, a Ferike mindenhol ott van úgyis, mint a képeskönyvben a béka. Én meg a zsiráf voltam mondjuk, hova bújhattam volna el?

Az eshetőségeket kezdtem latolgatni, és be kellett látnom, hogy ami abban a tízóraiszünetben történni fog, azért az komoly. Olyan mondjuk, mint hogy a gombfociban melyik válogatottal sorsol majd össze a Bózsöny Zsolti a csoportkörben, vagy hogy lesz-e a lerakatban indiáncseresznye legközelebb. Sosem veredtem még azelőtt, és hát valószínűtlennek tűnt, hogy éppen a Ferike ellen működne a kend fel, töröld le-taktika, amit a karate kölyökkel együtt Miyagi mestertől tanultam meg én is. Jobban esett felidézni, hogy találtam én már gólt a Maradónával kiálló argentinok ellen is, még ha csúnya verés lett is a vége, úgyhogy ahogy kicsöngettek a rajzról, le se mostam a kezemről a filcet, indultam a kisudvarra. A Ferike, az sehol. A hintázó lányok copfját figyeltem, ahogy röpi utánuk a szélben, mint a Dicső Erzsike néni menzapénes papírcsíkjai. Az egyikük harmincnégszer is az égnek lendült, mire megjelent végre a Ferike.

Szertelenül sétált, és szégyen nélkül mérte végig a Szép Adrit, aki egy narancssárga hulahoppkarikával ügyetlenkedett az udvar közepén. Lesuntam a fejem, hogy hátha akkor beleolvadok a tájba a filces kezemmel, és láttam, hogy narancssárgák a levelek is alattam, és láttam a sok amőbaszerű, összeszáradt nyáltócsát is a beton szélén, a felsősök köpködésének a nyomait. Kedvem lett volna köpni egyet nekem is most.

Észre se vett engem a Ferike, én meg nem bírtam már tovább várni. Odamentem hozzá, köszöntem neki, és közöltem, hogy mindeddig a bokornál vártam a seggberúgást, ahogy megbeszéltük, de nem lehet már vissza túl sok a szünetből, úgyhogy visszajöhetek később is, csak ne a negyedik szünetet beszéljük meg, mert azután tornaóránk lesz, úgyhogy öltözni kell menni. Akkor ugrott be a Ferikének a mi ügyünk, intett, hogy induljunk a bokor felé. Amikor odaértünk, hátralestem, hogy most akkor mi lesz, de ő lendítette is már a jobb lábát, és jól seggbe rúgott. Fájt, de hát fájhatott az is, hogy kelkáposztafőzelék csöppent a pulcsijára az ebédlő közepén, úgyhogy hallgattam. Ő meg bólintott, és mondta, hogy én aztán fasza gyerek vagyok. Így mondta, hogy fasza egy gyerek vagyok, hogy nem szartam magamat össze, hogy itt voltam a bokornál, és hogy türelemmel vártam a seggberúgást.

Mondta még azt is, attól fogva bármi lenne, szóljak. Ha belém köt valaki, segít majd félreállítani, ha meg a minyon fogyna el, majd ő azt is tudja, honnan lehet szerezni még. Bizalomgerjesztően biccentett, és indult is volna a dolgára, de én felbátorodtam addigra, és megkérdeztem tőle, hogy mennyivel húzatja a bátyja a kék Szimót a krosszpályán. Nem tudom, miért éppen ez jutott akkor eszembe. Azt válaszolta, remegni szokott a kilométeróra, úgyhogy egészen pontosat nem tud, de hogy egyenesben hatvanötig elmegy, az hétszentség. Erre meg én bólintottam, és attól fogva, azt hiszem, barátok voltunk a Ferikével. Mint a képeskönyvben az a béka, meg mondjuk a zsiráf.

Hyross Ferenc

ceyx tengerszemmel ébredt

kísérteties lihegés a telefonkagylóban
mint amikor tudtán kívül valakit halottá álmodnak
gondolatban lehajózik vidékre
a csap fölött fényszóró szarvas-arc őz-arc

maga héja tú-fogak nyíló kör
nagyon szeretem de
kezdetű ragadozó napok

ablakot nyit és

egy városnyi emberből kiszáll a lélek
mint amikor eltűnik az
éjjelre folyosón hagyott szemét

mi is lennél hát ha nem a madárba zárt
szeretetvagy gépbe zárt madárvagy
apró fény macskáknak motoszkal

Csató József
Strem, 2016
kollázs, ponyva, 80 × 70 cm

Palágyi László

Nélküled Budapest

Céltalan éjjeli séták,
a várost kóbor álom járja át.
Egy lerabolt pláza piros-kékje
mágnesként taszít hozzád.

Nem hívlak, távoli vándor,
Nem kereslek, ahogy kérted.
Pedig járhatsz az ég alatt bárhol,
Világgá mennék érted.

Exkapcsolat, elhagyott ország,
s a szemed idegen égre ébred.
Mondd, hogy van élet a határ után,
S mi köztünk volt, újraéled.

Azt hittem, nem számít,
Azt hittem, műbalhé ez a szerelem.
De ne hidd, hogy nincs több híd,
Ha hiányzik a jobbik felem.

És eljön a reggel, mikor a Nap mindent újrafest,
S nem érzem, nélküled milyen üres Budapest.
Idegen szél fújja a hajad,
olyan messze vagy most itt.
Itt vagy, mégis, köztünk két eső esik.

Fehér Renátó

Pompeji Szálló

A szállót ölelő utcák szórt fényében
a köztes napszak lassan beáll, még ígéretet.
Ami ideszorult valaha, hűségesek mondjuk.
Mint ötven éve a fekete kontyú lánnyal
lexikonokra állított alacsony vőlegényt.
Nyloningbe fülledt lakodalmak és
grátis nászéjszakák a felhőben.
A télikert őrzi a telekhatárokat.
Addig még emlék, innentől járda.
Potyog a cserép, eresz alól a méhkas.
Lepattogzik a szecessziós patina.
Üres helynek azt hívjuk, amit látunk,
mégsem látszik, nem tölti ki a nézést.
De szorongásnak nincs bennünk nyoma,
kerüljük ki, ami ott maradt tíz éve.
Csak a folyton változó forgalmi rend,
erről vesz tudomást a környék.
Pedig a behúzott függönyök résein
beláthatna bárki. Lerajzolni
a télikerti jelenbe szorult
falatokat, amiket az ablaknak csak
ezen az oldalán hívunk maradéknak.
Az elmosott tányéroszlopok hajolását,
egy szempillantással a zuhanás előtt.
A soha vissza nem tolt székek rendjét,
a soha vissza nem térő alkalmakat.
A télikertben is beállt a köztes napszak.
Pompejiben ilyen a másnap délelőtt.

logopédia

pedig itt az elvadult sövényen túl
a légutak kanyarulataiban
talán jut egy üreg felajzott
kisebb erdei vadaknak
farkastorok- és nyúlszájkölyköknek
akiket a logopédia nem háziasít
állatsimogatóvá

itt gyöngybagolyfiókák öklendezései
kerítenek tisztást ahol
elhullott egyedek lassan bomló
szőrcomói adják az aljnövényzetet
tömítik el az artikulációt
és öblösíti az akusztikát
a még élők ázott bundájának párolgása
zsákmánya ízlelő szaglásnak
az orron át kilégzés jó illata

itt a nazális erdő mélyén
újra és újra megszületik
a sípoló sziszegés az odvas törzsek között
tompult reccsenés a lekváravaron
amire a magasban fenyegetően rándulnak
össze a lombok

Juhász Tibor

Anna öregei

„az életet váltó halál gondolatától”

Dimény H. Árpád: kishit

Anna megmagyarázhatatlan módon irtózott az öregektől. Úgy nézett rájuk, mint mikor egy pókot talál a sarokban az ember, egy hatalmas, szőrös izeltlábút, ami halottnak tetteti magát. De ez csak csel, a pók arra vár, hogy ő megkísérelje leütni. Anna félt az öregektől, de nem azzal az ideges félelemmel, ami odafigyelésre sarkall, hogy ha lehetséges, akkor elkerüljük a veszélyeket, hanem kétségbeejtő ijedséggel, ami a megmagyarázhatatlan dolgoktól való tartózkodást jellemzi, ami megköti a gondolatokat, és csak akkor lehet szabadulni tőle, ha valami sokkal valóságosabbra összpontosítunk, olyanra, ami már megtörtént.

Nem ült melléjük a buszon, és elhúzódott tőlük a zebránál. Először azt hittem, hogy a szaguk zavarja, az avas, de mégis édeskés emberszag, amit minden hatvan év feletti kibocsát magából. Ha jobban belegondoltam, akkor valóban rémisztő volt ez az illat, régi akácfa szekrényekben érződik ilyen, ahol fiatalkori ruháikat tartják a szentimentálisabbak. A molyok már kirágták a zsebeket, összeharapdálták a mandzsettákat, a gallérokat, a gombok maguktól leszakadtak, és még a tulajdonosok sem tudják, hogy igazából miért is őrizgetik ezeket a ma már használhatatlan ruhadarabokat, mert ha néhanapján ki is nyitják a nyikorgó ajtókat, és tétován végigsimítanak a fogasok fényes kérdőjelein, még nekik sem jut eszükbe semmi.

Aztán arra gondoltam, hogy az arcok rémisztik meg ennyire, amelyeken kapkodva próbált fogást találni az élet, de nem sikerült neki, és körmeivel hosszú árkokat karmolt a bőrbe. Vagy az a fájdalmas kifejezés, ami leginkább akkor látszik meg a vonásokon, ha fel kell szállni a buszra, ha lépcsőzni kell? Az öregek

ilyenkor nem néznek senkire, de az egész test nyűgjeit le lehet olvasni róluk, mintha egy nagy görcs lenne a nyakukon, ami még akkor sem oldódik fel, ha valaki átadja nekik a helyét, tüntetőleg ott marad, hogy emlékeztessen rá, bármilyen fiatalok is vagytok, szépségetek majd összezsugorodnak, és fájdalommal lesz, akárcsak egy jó helyen lévő, aranyos, de idővel elrákosodó anyajegy.

Talán a test változása hatott rá így, az öntudatlan görnyedés, mintha az évek során akaratlanul is meghajolni készülné az ember, elfeledve büszkeségét, méltóságát, egy nálánál sokkal nagyobb hatalom előtt? A ráncos, májfoltos kézfejek, a megvastagodott és -sárgult körmök, a rogyant térdek, az elhasznált lábak, amikkel már csak olyan pózban lehet állni, mintha becsinált volna az ember. Melle feszességét féltette, vagy csontjainak puhán kapcsolódó rendjét? A csontritkulásra kiskoromban azt hittem, kezdtem mesélni, hogy ebben a rendben következik be változás, kimarad, mondjuk, az alkar és a felkar közti könyök, egyszer csak eltűnik pár csigolya, ezért töpörödnek össze az emberek.

De ő csak ingatta a fejét. Könnybe lábadt a szeme, ezekre még nem is gondolt, mondta, csak egyszerűen tart tőlük, ha meglát egy öregasszonyt az utcán, ha a boltban előtte áll a sorban, akkor sírhatnékja támad, szeretne elbújni, hogy ne lássa senki és ő se lásson senkit, egyedül akar lenni egy kicsit, aztán meg velem. Ahogy befészkelte magát a karjaimba, elkaptam a tekintetét. A szekrények mögé néz így az ember, amikor keres valamit, a pókot, ami odamenekült, de ez is része a taktikájának, az ízeltlábú csak vár a sötétben, hogy a megfelelő pillanatban újra kijöhessen. És akkor senki sem szeretne egyedül lenni. Közelebb húztam, hogy azt higgye, meg tudom majd védeni.

Gruppo Tökmag
Bakóca, 2016

Norman Jope

Félrevert harangok

Követtem a doktort a szántóföldeken át, a búzló sártengerben cuppogva. Barackpálinkával teli literes palackjai közül az elhagyatott templom felől jövő harangszó mozdította ki – már évek óta nem hallott semmit abból az irányból. Ott, a kietlen, üres telep közepén feltápáskodott asztala mellől, noteszét összehajtotta, és háját ereivel vontatva csoszogni kezdett. Hatalmas testén a halál sem talált fogást. Távolról követtem, vigyázva a varjakra.

A harangok, illetve csak egy harang, mélyen kongott, az esőfelhők pedig egyre gomolyogtak. Tovább követtem a doktort, Tarr Bélát, és a stábot. Egyszerre három helyen voltam: a sajátomon, a rendezőén, és azon a mélabús, szürke tájon, amelyet az ember a Nyíregyháza vagy Békéscsaba felé tartó vonat ablakából lát elsuhanni. Összemosódott a harangozás, az állomásnevek bejelentését megelőző kis dallam és a hangszóróból szóló női hang magán- és mássalhangzóinak géppuskaropogása. De aztán mindez elhalkult, csak a harang komor kongása hallatszott tovább.

A doktor végül odaért a templomhoz, és megállva levegőért kapkodott, akár egy partra vetett bálna. Az ég lustán telepedett rá vastag, szivacsos rétegeivel, és mintha a harang is tombában csengett volna, ahogy egyre közelebb került. A teret kalapálva ostromolta a hallásküszöböt.

A harangtoronyban, úgy tíz méterrel a Pusztasík felszíne fölött egy bolond bottal verte a vasat. A kamera mellől figyeltem,

ahogy a doktor figyeli a bolondot, de amaz nem vett minderről tudomást, csak tovább kolompolt, és azt ismételte, hogy „jön a tö-rök, jön a tö-rök!”. Szemei, mint a napot eltakaró két sötét telihold, nem engedték el a kamera fókuszát.

A doktor hazadöcögött, bedeszázta az ablakokat, töltött magának egy újabb liter barackpálinkát, és tovább pácolódott az idegőrlő zajban, hogy tavasszal ismét felbukkanjon, valószerűtlenül élve vagy holtan. A bolond helyébe léptem, verni a vasat a halántékaim közötti százméteres szakadékban, ő pedig, mint egy török basa, minden reggel kivágtat, hogy megszemlélje a hódítást.

Napsütötte széles utak

A Bartók téri falfestmények egyike a város építésének történetét ábrázolja. Az egyik képen a népbiztost látjuk, amint a szabadnak titulált munkásokat igazgatja félkész panelházak előterében (hiányzik még róluk az ismerős sárgásbarna vakolat). Európa háború tépte városaiban szerte hasonló építkezések zajlanak, ez mégis elüt valamiben. Ez a lakótelep a semmi közepén épül, a folyópart löszös talaján, otthonául egy égigérő acélgyárban dolgozó városnyi proletárnak.

Sztálinvárost 1951-ben adták át, és évekig ezen a néven emlegették. Később Kádár János párttitkár úr jelszavának szellemében („aki nincs ellenünk, az velünk van”) Dunaújvárosra keresztelték, ezzel a semleges névvel mintegy meghirdetve az új korszakot. Az összkép javításának reményében a szocreál paneltömbök sorait erkélyekkel, absztrakt szobrokkal és facsemetékkal egészítették ki. A szocializmus utópiája helyett aztán

végül a hobbesi küzdelem megannyi árnyalata épült fel (részint bevásárlóközpontok képében), és maga a megviselt és elavult acélgár is sok kis könnyűipari szilánkra hullott szét.

A városból mára már csak ez a múltbéli jövőkép maradt, ez az emberiesebb eszmék által azóta lefegyverzett harcias ideológia. Az acélgárhoz vezető széles út mentén lépkedek a tűző napon. Elképzelem, hogy sztálinvárosi munkásként a gyárba tartok egy tizenkét órás munkanap kezdetén, szemem előtt pedig a gulág rémképe lebeg. A mocsár mellett futó töltésnél tisztelgek a szovjet láthatárt őrző sisakos-csákányos munkások szobra előtt, mintha ugyan megérdemelnék az elismerést áldozatteljes szolgálatukért cserébe. Tisztelgek ennek a múltnak is, amely éppoly rothadt, mint a sajátom (kivéve azt az önelégült arroganciát, amely Kádár exhumlásához vezetett). Azt hiszem, egyetértünk abban, hogy mindez már a múlté, mondom a szobroknak, és ők csendben elértik a tréfát.

A légifelvételek inkább egyetemi kampusz, mintsem Hős Város benyomását keltik, noha a változásban van némi hősiesség. Talán maga Prométheusz is itt fekszik valahol az egyik absztrakt szobor (félhold formájú bádoglemez vagy csavaros acéltüske) tövében, és a vad sasmadár helyett apró hangyák és kukacok lakmároznak májából a posztapokaliptikus mezőn.

Tarcsay Zoltán fordításai

Kerber Balázs

Conquest (V.)

Stratégiai verspróza (részlet)

XX.

A hegyeken túl nincs semmi, TURK elmegy a csúcsig, és nézi a fehéret. Nem akar a fehérbe menni, csak kipróbálta, milyen a térkép széle, milyen, ha egészen odáig fut. A fehérbe bámul, kettőt visszalép, hogy a talaj egészen stabil legyen. Tovább nincs, jó a határok között, TURK eltorlaszolja magát a tér egy kockájában, beméri a füveket. Vagy körbe-körbe futkos a zónák között, és bölcsen katalogizálja őket: KÖZÉPSŐ FÜVES TERÜLET, ÉSZAKI DOMBOK, ÉSZAKI HEGYEK ELŐTERE, MAGASABB SZIKLÁK, ÉSZAKI HEGYEK, HATÁRVÉG, DÉLI NYÍRKOS UTAK, ESŐS PART, KELETI ERDŐ, NYUGATI MOCSÁR.

Turk megtelepszik az erdőben, a fatörzseken lekvár-foltokat talál, és minden ránc egy-egy hangyamenet, gépi arc mosolyog. Némely hangya véletlenszerűen mozog, mint egy ingadozó jel, kihasználja a tér nyújtotta lehetőséget, a rágásnyomok is afféle szabad mintákat rajzolnak. TURK hosszú sétákat tervez, de csakhamar elvonja figyelmét az ugrás öröme, itt és ott teremhet, elég, ha mindenütt tesz egy-egy lépést. Az ég biztosított, rajokban bomlanak a felhők, TURK figyeli a vonulást, peregnek a számok. Egy-egy felhőkar integet, pár pamacs mintha lábát lóbálná. A kapitány szeme vidám konfetti, örül, ha egy-egy úszó alak kalimpál. A habtornyokban lázas készülődés. Néhány korhely erre tévedt a spriccelős játékból, és most össze-vissza rohangálnak, csúszkálnak

a domboldalakon, gyűjtik a jutalomtallérokat. TURK
eddig a gyűjtéssel nem is törődött, csak akkor szedte fel
az érméket, ha épp beléjük botlott. A fák közt sapkás
filozófusok iszogatnak, kezükben játék lézerpisztoly.
Egy-egy komolyabb érvelést vicces fény- és hangeffektek
követnek, hogy ismét lendületet kapjon az eszmecsere.

XXI.

Lényegében dél és a közöttek, lényegében, ha pohár,
és azt mondom, üvegkeskenyülés, két mélyedés
a falban, ingujjamon villan a gomb, lényegében,
karommal hadonászom, hadd mondjam. A lényeg,
szól a másik sapkás, az üvegkeskenyülés, hogy
bárhogy meghatározzam, ha nagy a fal, ha szünet
van, ha két csomag, ha pálya, adjuk meg a helyet.
De már most meghatározta, mutogatnak, de hátra-
esnek, nyúló karjuk egy eltévesztett percsor, hibásan
kitöltött bérlet. Nincs nap a nap alatt. Mindazon-
által figyelmünk sérülékeny, veti közbe egy újabb
sapkás, kötélidegzet, pedig, ha nagy a zivatar, vagy
teszem azt, épp úgy esik a fény, játszani sincs kedvem.
Lényegében, és itt határt húzhatunk? kezem odébb-
teszem a táblán, fehér foltok a bőr rovátkáiban. Ha
C, ha E, ha minden egyenes, lombszüremlés, egy
tenyér egy nap. Ha C, ha E, ahol E egy rakétabelső,
C egy indítókar, itt A és hosszú ív, ajtó, táblasötét.

Mizsur Dániel

Folyam

Most úgy képzem: a levegő könnyű víz,
a tűzfal pergő vakolatfoltjai pedig tintahalakként
úsznak egy másvilági folyamban. A felhős ég
mint egy kelletlen díszelőadás függőnye, húzódik éppen szét
a párás csillagoknak, hogy a vakszemként kigyulladó pont
– a város hú szolgája – jelezze az alámerülés
rejtett koordinátáit.

Ezen az estén egyedül vagyok. Kövér hónapok érlelte
állandó szükségállapot, mely ellen védekezni sem erőm,
sem lehetőségem a másvilági folyamként
zuhogó időben; hiszen a foszló ég alatt egyarcúnak tűnik
minden ember –
mindegyik egy-egy veszteglő csillag,
mely mozdulna, ha egyenarca nem kötelezné
állandó maradásra.

Mindig arra figyelek, amit nem látni meg nappal –
a fordulatkész vágyakat, a torokban rablótanyát felütő,
a sejtekben vesztés háborút szító szavakat,
melyek csak akkor halkulnak el, ha kigyullad egy csillag,
puha rögök záporoznak kíváncsi tetemre –
akkor lesz a legsötétebb, ha már nem lesz,
aki más folyamba lépne, számolná az ősz visszamaradó
perceit, mert ha lepereg, tél lesz, végleg.

Csillik Kristóf

Hímoroslán

Így élünk mi, óceánok között,
szavannába zárt hímoroslánok.
Nyaljuk ketrecünk falait és
homokkal tömött gumit harapdálunk.

Koronánkat szél cibálja,
propeller szaggat a levegőbe.
Puha gumikarmainkat
belemártjuk a báránnyelőkbe.

Így élünk mi, bordaketrec között.
Élünk bélelt, odvas koponyákban.
Szavannánk textilpárnái között
bizonygatjuk, hogy koronánk van.

Az Apokrif szerkesztősége az azóta bezárt Bródy Caféban, 2012 februárjában. (Balról jobbra: Steinhauser Vanda, Radnóty Zoltán, Nyerges Gábor, Ádám, Reichert Gábor, Torma Mária, veress dani, Fráter Zoltán, Erdei Tamás, Tarcsay Zoltán.)

Katiczka Patrícia

Ádám látomása a szellem második átváltozásáról, 2015
rajzszén, olaj, vászon, 195 × 235 cm

Bali Farkas

Banyópinyó

Csellengő Pál, *Élnek-e még c.* rovatunk vezetője, újságíró, néprajzkutató már évek óta lapunk munkatársa. Nagy örömünkre szolgál, hogy a kancellária támogatásának jóvoltából Csellengő Pál beszámolóit lapunk egy külön kiadványban közölheti, amely néhány héten belül hozzáférhető lesz a legtöbb újságárusnál. Addig is következzen egy kis ízelítő.

Ögyelgetelki Jenő
főszerkesztő

Banyópinyó

Miután felépültem a határ menti Hosszúnyelő községben szerzett sérüléseimből, úgy gondoltam, megérdemlek egy sokkal biztonságosabbnak ígérkező helyszínt. Hosszúnyelőn azt vizsgáltam, milyen hatást gyakorol a munkanélküliség és a nemzeti-ségi diverzitás okozta feszültség a kortárs folklórra. Elsősorban az foglalkoztatott, hogy ez a hatás hogyan mutatkozik meg a kocsmai táncok és dalszövegek kialakulásában. A kezdeti sikereket sajnálatos félreértések követték, melyek heves szóváltásokhoz, később súlyos testi sértéshez vezettek. A rovat hűségese olvasóitól ezúton is elnézést kérek a hosszú kihagyás miatt. Amint pszichoterapeutám hozzájárul a további munkához, közölni fogom Hosszúnyelőn szerzett benyomásaimat, ezek helyett most a délsemlyéki tanyavilág egy különös figurájáról szeretnék beszámolni.

Régóta készültem erre az utazásra, ugyanis a családom apai ágon a Semlyékföld déli részéről származik. Legjobb tudomásom szerint már egy ismert rokonom sem él arra. Pár éve,

mikor felvettem a kapcsolatot a helyi önkormányzattal, először a még élő Csellengőkre kérdeztem rá. Nem jártam sikerrel. Mikor a telefonbeszélgetésből kiderült, hogy a Nyugati Szemlének dolgozom (akkor még pályakezdőként), rögtön megkértek, hogy egyszer látogassak el hozzájuk is. A Dél-Semlyékbe végül csak idén tavasszal tudtam eljutni.

A semlyékiek gazdagon díszített népviseletéről, ún. varkocsos tornácairól, fazekasművészetükről szóló leírások, tanulmányok bárki számára hozzáférhetők a nagyobb könyvtárak archívumaiban. Engem, mint mindig, nem ezek, hanem a még mai is aktív, élő jelenségek érdekeltek. Bár itt is megfigyelhető a népi kultúra lassú eltűnése, meglepő módon kifejezetten sok fiatalt láttam viseletben járni. Már azt gondoltam, több éves munkám legunalmasabb, legátlagosabb állomását pont itt kell végigjárnom. Nagy elvárásaimat a fényképekkel, rajzokkal együtt elcsomagoltam és kimentem a vasútra. Amíg ott ültem, egyre többen lettek a váróteremben. Mindenkinél szakadásig megrakott zsákok, kosarak. Olyan tömény, fűszeres szag ült meg a teremben, hogy inkább kimentem rágyújtani. Ekkor elkaptam egy gyermekkoromból ismerős szót: banyópinyó. Megkérdeztem a baktert, vagy, ahogy itt mondják bottert, honnan jött ez a sok ember, és mi a frász az a banyópinyó. Csak annyit mondott, keressem az Aszagi-tanyát.

Fél órán belül sikerült leintennem egy szénásszekeket, nagyjából háromnegyed óra múlva megálltunk egy kis erdőcskénél. A helyi gazda azt mondta, megérkeztünk, innen már csak gyalog tudok eljutni a tanyára. Mondta, hogy csak beljebb kell menni, kövessem a szagot. Elindultam, szinte rögtön megcsapta orromat ugyanaz az erős szag, mint amit az állomáson is éreztem. Bármerre néztem, mindenhol csak fonnyadtra taposott erdei virágokat láttam, letördelt ágakat, meg egy-egy elhullajtott szál levendulát, pitypangot, ilyesmiket.

Kisvártatva egy széles mező tárult elém, benne számomra ismeretlen növényekkel. A rétet kidőlt-bedőlt kerítés szegélyezte, közepén egy domb magasodott, aminek füstölt a teteje. Először azt hittem, a nyári szárazság miatt kigyulladt ott valami, de ahogy átmásztam a kerítésen, észrevettem, hogy az nem domb, hanem egy vacokház. Még egyetemi tanulmányaim alatt olvastam erről az építkezési módszerről, ami a szakirodalmak szerint már itt, a Semlyékben is úgy száz éve teljesen kiveszett.

Ahogy az épület felé haladtam, olyan erős tücsök- és kabóca koncert vett körül, hogy szinte a déli tenger partján éreztem magam. Mire a vacokház falához értem, a bejáratot és a sűrű szövésű vászonnal takart ablakokat is megláttam. Ekkor egy kedves hang szólalt meg a hátam mögül: Későn jött, kedveském, de azért szolgáljék csak beljebb, ültesse le magát. Ápolka néni, az Aszagi tanya tulajdonosa szólított meg, és hívott be az otthonába.

Mikor leültetett a konyhában, jobban szemügyre tudtam venni az arcát. Olyan volt, mint amikor a szobrász fog egy egészen jól sikerült női agyagarcot, és kicsit tovább dolgozik rajta a kelleténél. Ilyenkor az agyag egyre csak keményedik, ahogy a víz szép lassan átvándorol a művész ujjába. A végeredmény egy aránytalan, aszimmetrikus arc, amely mégis valami békés, egyszerű bájt sugároz. Tudjuk, az arc formája nem minden, fontos a megnyerő tekintet is. Ápolka néni ezzel sem büszkélkedhetett. Bal szeme enyhén tojásdad volt. Az előnytelen forma miatt ezzel csak fel- vagy lefelé tudott nézni. Jobb szeme, viszont egészen kellemes alakú volt, és úgy fürkészt a szélrózsa minden irányába, mintha kompenzálni szeretne volna a másik korlátozott mozgását.

Ajkai fölött csalánszőrök nőttek. Hajtincsein apró, hántolt napraforgómagok lógtak. Mikor már elég sósak lettek az izzadságtól, lepottyantak. Ezeket Aszagi néni, elmondása szerint,

estéknént sepregeti fel. Azt is megtudhattam, hogy hónalja nem izzadós, viszont mikor melege van, sokkal gyorsabban nő ott a lápi kender, mely egy Dél-Semlyékben őshonos növény, kifejezetten magas hallucinogéntartalommal.

Körmei helyén rózsatüskéket viselt. Mondta, ez az öltözöködsnél kissé kényelmetlen ugyan, de fésülködésnél, levelek felbontásakor, főzésnél és a kerti virágok metszésénél igen hasznosnak bizonyul. Mikor kertészkedik, a lábujjai végén tekerdő aprócska gyökerekkel kapaszkodik meg a talajban. Ha egy fa felsőbb ágait nem éri el, tüskékörmökői és lábujjgyökerei segítségével mászik fel. Azt is büszkén mesélte továbbá, hogy lábszárán rozmaring, térhajlataiban kakukkfű nő.

Ápolka néni, elmondása szerint, Iszalagszömölyben született, mostani lakhelyétől nagyjából 15 km-re. Arra már sajnos nem emlékszik, hogy mikor. Megkérdeztem, hogy a háború előtt vagy alatt született-e, mire ő csak megvonta a vállait, és megkérdezte, hogy a meg mi a lőtüdő? Arról is kérdeztem, kik voltak a szülei, de nem tudott nekem válaszolni. Az Ápolka nevet a nénjétől kapta, akihez ide jött szolgálatra, amikor kikerült az árvaházból. Érdeklődtem, hogy mikor halt meg a szállásadója. A néni válasza: Él az. Hátul, a vacok mögött. Semmi baja.

Családnevével kapcsolatban sem jártam nagyobb sikerrel. Azzal ugyanis akkor hozakodott elő, mikor az új közigazgatási törvény értelmében a tanya tulajdonosának családnevéből kellett képezni a helyrajzi elnevezést. Ápolka néni birodalma hivatalosan az iszalagszömölyi járáshoz tartozó Aszagi-tanya néven lett bejegyezve. Az ok: a néni kedvenc virága mindig is a mocsári aszag volt. Elmondta azt is, hogy ő sokkal jobban szereti a helyiek által használt banyólaka elnevezést (ti. a banyó egy tájszó, amely errefelé, idős asszonyt, javasasszonyt, szelíd özvegyet jelent.) Mikor a pinyó szóra kérdeztem rá, csak annyit válaszolt: Lelkecském, mi lenne? Hát, piarc.

Végre eszembe jutott: gyermekkoromban apai nagyanyám meséiben sokszor szerepelt egy évente megtartott vásár egy erdő közepén, ahol egy javasasszonyhoz odasereglik minden varázslatos és hétköznapi lény, hogy csencseljen. A dolog valahogy így néz ki a valóságban is.

Ápolka néni nem tart állatokat. Számunkra érzékelhetetlen frekvenciájú horkolásától minden háziállat összezavarodik. A szomszédos tanyákon kötelező jelleggel tartott állatfajok helyett rovarok segítik munkáját. A házőrző szerepét egy vézna, Ágyú névre hallgató eb tölti be, akit a néni elmondása alapján még kölyökként talált az utcán, amikor utoljára járt az iszalagsömölyi önkormányzatnál. A kutya azóta leginkább a tűzhely mellett vagy az asztal alatt teljesít szolgálatot. A néni szeme sarkában elmorzsolt néhány zsályaolajcseppet, mikor arról mesélt, hogyan ütötte el biciklijével az úttesten átbicegő, akkor még kölyök kóbor kutyát. A történet végéig azt hittem, Aszagi néni kedvence gyorsaságáról kapta a nevét, de tévedtem. Kacagva mesélte, hogy ő már pedig füttyentett, kiabált, de a szegény pára csak nem tért ki az útból, mert már akkor is süket volt.

Az idős asszony ragaszkodott hozzá, hogy végig vagy banyónak, vagy kisasszonynak szólítsam, ez utóbbihoz azért, mert nekem mint városinak így biztosan könnyebb lesz a kommunikáció. Elmondása szerint soha sem volt férjnél, és tisztában volt vele, hogy városon, nálunk így szokás a hajadonokat szólítani.

Évente kétszer Iszalagszömöly, Sarkantyúspetend, Kismán-gócsi és a kisvárosokat körülvevő tanyavilág teljesen felbolydul. Ilyenkor van ugyanis az a különleges esemény, melyet a helyiek banyópinyónak hívnak. Aszagi nénihez ilyenkor lehet jönni gyógykenőcsökért, fűszerkeverékekért és bódítószerekért. Pénzt nem fogad el, nem tudna vele semmit sem kezdeni. Fizetni tojással, sajttal, túróval, zsírral szárított hússal lehet. Állati eredetű javakat a már említett okok miatt nem tud előállítani.

Utazásom váratlan eredményekkel szolgált, ahogy ez várható volt. A különös találkozáson kívül újra szeretném felhívni a kedves olvasók figyelmét arra, hogy a népi kultúra nem a lexikonokban vagy a táncszínházi előadásokon keresendő, hanem útközben. Ha vesszük a fáradságot, és türelmesek vagyunk, életre szóló élményekkel gazdagodhatunk. Én talán még egy kicsit többet is megtudtam, mint szerettem volna.

Ápolka néni indulásom előtt még egy meghökkentő információval ajándékozott meg. Legkelendőbb portékája egy kenőcs, mely állítólag fiatalító hatással bír. Mikor a módszereiről, praktikáiról kérdeztem, bármelyik receptjét boldogan megosztotta velem, a krém előállításának titkát azonban majd csak kijelölt utódjának adja át. A dolog még egy szempontból problémás. A fő összetevő egy egyedülálló fagyöngyfajta, mely csak egy helyen terem, még hozzá Aszagi néni szeméremajkain. Elmondása szerint egy szüret sok tégelyre elég, viszont a növény beszerzése Ápolka néni majdani halálával meglehetősen megnehezül. A külsejükre sokat adó olvasókat ezúton szeretném biztosítani afelől, hogy aggodalomra semmi ok. Ápolka néni, mikor kikísért a kapuhoz, megnyugtatót:

Ápolka néni még a síron túlrul is megossza, amije van. (sic!)

Csellengő Pál

Stolcz Ádám

A pszichopata

Egyem meg a lelked?
Miért kérsz ilyet tőlem?
Majd te mondd, hogy á,
ha kinyitom a számat.

Kérdezni csak jól meg felelősen
szabad, ha a kérdést nekem teszed fel,
különben kitöröm a nyakad a saját kezeddél.
Köszönj egy nagyot nekem, a pszichopatának.

Együtt vagyunk.
Persze, sajnos gyűlölsz.
De én még szeretlek,
te nyomorult féreg,
engem nem hat meg a gyűlölet sem.
Magadat kísérteted velem.

Mint egy kopott tetoválás,
csúszok szét, növekszem,
kinőtt árnyékként élek
a lassan elnyúló, elfolyó testeden.

Megcsalsz.
Két széles vállon fekszel.
A mérközést le kéne fűjjam.
Szinte látom, ahogy a leforduló hüvelykujjam
pengéjéről a csinos véred csorog.

De csak én vagyok itt veled,
a karod engem fon át,
és az ölelésed kényszerzubbonyát
a hatámon futó hideggel
összecipzározod.

Tanár

Mi lesz belőled, kisfiam,
ha nem adom meg a kettest.
Persze megadom, ha bejön az anyu, jó?
Ő kell, hogy az igazat velem elfeledtesd.
Te vagy az osztályban a legrosszabb tanuló.

Nem nehéz észrevenni,
hogy itt valami baj van.
Olyan igénytelen vagy,
hogy inkább nem is nézek oda.

Eltűnsz a felröppenő
szemöldökök között,
mint aki a seregélyrajban
madárijesztőnek öltözött.
Elnyel a homlokbarázdák
izzadó padsora.

Te hígagyú gyerek!
Csordogáló könnyeken
úsztatott fejedben
én vagyok a rab.
Te vagy a gálya.
De ne szórakozz velem!

Különben a koponyádat
meglékelem.

Súlyyadjünk el ketten,
nőjön benned is a nyomás,
segít a pofára osztályozás,
a szűrős szemek
akupunktúrája.

Megmagyarázod?
Szerintem meg se szólalj!
Kiröhög az osztály,
és még én is, ami nagy szó.

A hangod olyan, mint a hátsód ajtaján
kifelé lopódzó zaj.
Valami puffan.
Menekülő tolvajt jelez a riasztó.

Tudom, hogy te voltál az Ádám.
és most elhúzol, mint pingvin a sarokba!
Egy távolodó jégtáblán úszol, a tér
szétesik fekete-fehér
fényképdarabokra.

Tudom, hogy te voltál az Ádám,
igaz itt, a hazugság határán
már csak egy fekete pont a távol.
De remélem, egyszer
visszanézel még remegve
a szemed sarkába állított ráncra,
a kisgyerekre.
És ő is visszanéz rád.
A szemed sarkából.

Horror Pista

Új triász kori áldozat bemutatása (részlet), 2013
diórâma, 50 × 60 × 70 cm

Szendi Nóra

Kapirgálni jó

Felállt. Kidobta a banánhéjat, benne a félig rágott banánnal. A hűtőn volt a lista. Meg a másik, esélyként, hogy hátha léteznek jó dolgok is. Félig jó dolgokat nem ért felírni rá. Eleve mi az, hogy félig jó. Jó, de. Abból, hogy ott a de, már lehet tudni, hogy csak a szar szépitgetéséről van szó. Ez a de mázolja tele szarral az egész világot. Nézte a listákat. Az egyikken szerepelt a banán (többek közt), a másikon a banáncímkék (meg még néhány dolog, egy részük áthúzva). Nem volt mit hozzátenni, nem volt mit elvenni belőle. Azért odaírta a banán mellé, hogy még mindig. Egyszerűen megvette, a címke miatt, amit nem sikerült lekapirgálnia. Idegtépően soká pakolászott mellette egy alkalmazott, zavarta az elmélyült munkában. Inkább sértett pofával a pénztár felé indult a banánnal. Nem kellett volna. Otthon leszedte a címkét, és elhelyezte a többi közt. Bosszantotta a hiányérzet. Bosszantotta a címkétlen banán az asztalon. Inkább feltépte, belerágott, de azt se kellett volna.

Időnként rátört. Heti egyszer biztosan. Bement egy supermarketbe, és ráérősen kapirgált. Nem vette észre senki. Valószínűleg a pakolászó bolti alkalmazottakat is beleértve. Sem a kapirgálást, sem őt magát. Ehhez értett, az észrevehetetlenséghez. Kizárólag az szabott határt a kapirgálásnak, ha úgy érezte, már túl hosszú ideje csinálja. Nehéz volt abbahagyni. Odaállt a gyümölcsökhöz, a maga módján, mint aki csak szimplán lassú, és örökké pizsmog. Ez különben igaz is volt. És amíg forgatta kezében a többnyire barna foltos, vagyis undorító és emberi fogyasztásra alkalmatlan banánokat (leszámítva azokat, amelyek nemcsak emberi fogyasztásra, de pusztá érintésre is alkalmatlanok voltak állagukból adódóan), észrevétlen kapirgálta róluk a címkét. Ha eggyel végzett, azt gondosan visszarakta. A banán-

címkék a tenyerén gyűltek. Lifegtek, csak az egyik csücsküket tapasztotta oda, óvatosan, hogy használhatatlanná ne váljon a ragasztófelület. Puhán összeérintette mind az öt ujját, védőboltozatot formálva a banáncímkék fölé. Aztán jobb kézzel még megforgatott pár gyümölcsöt, ha mégis észrevenné valaki, ne fogjon gyanút. Nem tudta eldönteni, hogy ez most ártatlan dolog, vagy szabálysértést követ el. Végül is megfosztja a banánokat márkájuktól. Kicsit mintha bemenne egy ruhaüzletbe, és levagdosna pár címkét. Egyrészt arra jutott, hogy a banánt nem gyártják, csak úgy nő, akkor pedig ez az egész márkadolog értelmetlen faszság. Másrészt arra, hogy az embereket pont az ilyen értelmetlen faszságok szokták érdekelni. Ha nem így volna, besétálhatna bármelyik üzletbe, és kényelmesen nekiállhatna lehúzgálni a címkéket valamennyi banánról. Ezen gondolkodott néha, hogy mi van, ha ő tud rosszul valamit, ez nem volt példa nélküli, és megtehetné. Persze mi lenne, ugyanúgy kapirgálna. Leste, hátha mások is csinálják, de sose látott ilyesmit.

Kapirgálni jó volt. Megnyugtató, láthatatlan szöszmötölés. A csücsök milliméterről milliméterre pöndörgetése. A ragasztófelület, ahogy körömhegynyi foltban érintkezik a bőrével. Az érzékelés felfokozott működése. Éberség, mégis zsidbadás az agyban. Zsongás.

Amikor gyűjteni kezdte, még a másik lakásban élt. A Parány Delikáteszbe, csupán pár kifliért ment, erre is emlékezett. Egy héjról épp leváló címkecsücsök integett felé. Hirtelen, kicsit a maga számára is váratlanul odalépett, és piszkálni kezdte a csücsköt. Addig piszkálta, míg le nem piszkálódott az egész. A pulóvére ragasztotta, és beállt a sorba a kiflikkel. Senki nem nézett rá. Senki nem vett észre semmit. Lehet, hogy nem is volt mit.

Amikor eljött onnan, zsidbadással fejtette le a falról a banáncímkéket. Sokáig tartott, némelyik megsérült, a ragasztófelületüket pedig úgysem lehetett megmenteni. Ennyi maradt a korábbi életéből, egyetlen bútort sem mozdított el. Az új helyen

volt beépített ágy, konyhaasztal és csaptelepek, ugyanolyanok és ugyanott, mint valamennyi lakónál. Ez volt az első dolga. Stifftel fölragasztotta az új falra a banáncímkéket, az egyikre a hálószobában, szemmagasságban, egymás után. A legszélről indított. Amikor a banáncímkesor tapétacsíkként elérte a szemközti sarkot, új sort kezdett lejjebb visszafelé. Be akarta borítani az egész szobát. Aztán újat kezdeni. Nem igazán tervezett elköltözni innen.

Amikor még a másik lakásban élt, az egyediségre hajtott. Ha valamiből már volt, azt otthagya. Kánya Jani is adott neki mindenféle fajtát, neki elmondta, mert sejthető volt, hogy a burzsuj ételeik között burzsuj banánok is akadnak, valami burzsuj márkajelzéssel, a lényeg, hogy a sarki bolttól eltérővel. Kánya Janit egyébként is szórakoztatták az ilyen gyűjtős dolgok. Miután ideköltözött, rájött, hogy nem vadászhat örökké újfajta banáncímkékre, egyre nő az eredménytelenség esélye. Az útjába eső boltok kínálata kevés változatosságot mutatott. Egyszer felszállt egy hévre, és addig utazott, amíg elég idegennek nem érezte a környéket. Leszállt, keresett egy ábécét egy panel aljában, és talált egy új banáncímkét. Visszafelé megbüntették a héven. Tízezer forintot fizetett a banáncímkéért. Átállt a mennyiségre, és lassan rájött, hogy teljesen mindegy, milyen banáncímkét kapirgál. Héven azóta sem utazott.

Mellmagasság fölött tartott. A saját mellmagassága fölött. Az más embernek nagyjából állmagasság lehetett. Ha lett volna egy olyan picike csaja, mint Natasha Candy, akit a Kánya Jani mutatott neki, mármint videón, annak szemmagasságig ért volna. Arra gondolt, ha találna egy ilyen picike csajt, akit rá lehetne venni, hogy ragasztgassanak együtt, akkor már pont felérne kényelmesen a legalsó sorig. De lehetne magasabb csaj is, csak ne túl magas.

Még soha egyetlen csaj se járt nála. Mondjuk egyszer az egyiknek említette a címkézést, nem a kapirgálást, csak hogy gyűjti, mire a csaj, már nem emlékezett a nevére, Steinmann

Zsófi talán, legyen az, elkezdi, hogy miért nem gyűjt más gyűmölcs címkéket is. Erre nem volt kész válasza. Egyszer sem merült fel az évek során. Az valamivel többször, hogy csajok járjanak nála, bár a kettő gyakorisága nagyjából konvergált egymáshoz. Inkább lekoptatnia kellett némelyüket. Nem előre tervezetten, de időnként így alakult. Például ezt a Steiner Zsófit is, aki jött a banáncímke-gyűjteménnyel, hogy mutassa meg, és valahányszor ezt mondta, vihogott.

Nem volt gyűjtemény. Nem volt rendszer. A címkéket szabályos sorokban és oszlopokban ragasztotta föl, de az egészben nem volt semmiféle értelem. Pusztán az idő múlását lehetett mérni rajta. Innen tudta, hogy bizonyos napokon csinál is valamit, azon túl, amit muszáj. A banáncímkék fennmaradtak a lustán hömpölygő idő színén. Tizenhárom év alatt kétezerkilencszázötvenhat gyűlt össze. Tizenhárom év alatt, ha átlag három percet számolunk egy lekapirgálásra, nyolcezernyolcszázhatvanöt jó perce volt. Nem semleges, jó. Kellemes. Az majdnem száznegyvenöt óra, húsz óra híján egy hét, legyen annyi, húsz óránál biztosan több zs-kategóriás horrort meg pornót nézett az elmúlt tizenhárom évben.

Egyszer kiszámolta. Kiszámolt mindent, ami a banáncímkék, a falfelület és az idő múlásának viszonyával kapcsolatban kiszámolható volt. Amúgy nem volt ez a típus, de a Steinhart Zsófi-nak például beadta. Hogy ő rápillantásra meg tudja mondani, hány banáncímkét ragasztott már föl, és mennyi hiányzik még. A Steinmann Zsófinak a pólóján is megmondja, hány pötty van, és bemondott egy számot. A Steinmann Zsófi úgy tett, mint aki nem hiszi, de látszott, hogy tetszik neki.

Nem igazán tervezett felhagyni a kapirgálással. Egy banáncímke szellősen kilenc négyzetcentimétert foglalt el a cirka ötször három méteres falfelületen. A tizennyolcadik sor végénél járt. Tizenháromezer-hétszázötvenöt banáncímke hiányzott még a beborításhoz, nyolcvankét sor. Ahhoz, hogy elérjen a padlóig,

már csak negyvenkettő. Ha elér a padlóig, kezdhet szemmagasság fölött ragasztgatni. A saját szemmagassága fölött. Az utolsó sort még pont el fogja érni, ha enyhén felemelkedik a sarkáról. Nem tudta elképzelni, hogy létezne olyan picike csaj, mint Natasha Candy, aki a kedvéért székre állva ragasztgatná a banán-címkéket.

Be akarta borítani az egész falat. Aztán újat kezdeni. Nem igazán tervezett elköltözni innen.

José Luís Peixoto

Szoba

A kicelluxozott poszterek és képek
beleégtek a falakba. A plüssmackók
keresztbe fonták kezüket, és
majdnem ráégtek az ágyneműhuzatra.
A lejárt diákigazolványok, régi
nyaralások képeslapjai és három
feledésbe merült vers mind beleégtek
az éjjeliszekrényen hagyott füzetbe.
Tizenhat voltam, megérkezett a nyár, és
a tűzoltók akkor még nem rendelkeztek
a kellő technikával és emberséggel.

Gál Soma fordítása

Halmi Tibor

Az őstulok árnyékában

A Hitler Jurassic Parkja című dokumentumfilm hatására

végül Göring arcát megették a zsidók,
és a germán szellem őstuloknak csúfolt marháiból
három napon át lakmározott
a frissen megalakult ENSZ-főtitkárság;
a birodalmi vadász kedvenc zoológusának feljegyzéseit pedig,
amikből ezek a korzikai szűk terpeszű,
szürke marhák csavart szarvhegyeire emlékeztető,
spanyol és afrikai, kezelhetetlen,
tonnányi állatok lettek,
szétszóratták bosszúból a bialowiezai erdő
leginkább lengyellakta területein,
és a békenapok dologtalan, tétova bűze lengte be a tájat;
ez irányított csend volt; minden nép
a lengyel családok visszailleszkedését figyelte;
térdre boruló, óvatos alázatukat
ráadásul egy még titkosabb, egy még
porig alázottabb, lemeztelenített és kisemmizett
emlőspár is figyelemmel követte, kik úgy hitték eddig,
Isten jóakarata menti meg őket attól,
hogy a gonosz ilyen mérhetetlenül nagy szarvakat teremtsen,
amik szinte kilógnak az erdőből, felhasítva
és rabul ejtve a táj józan arculatát;
ők, akik a róluk alkotott mondák hajnalán paradicsommadarak hátán
repültek ki a kánaánból, kezükben tüzes fáklyaként tartva
a tudást, melyről úgy hitték, többé el nem évül,
most e tűz megcsúfolásaként attól
rettegtek, hogy a test kohóiban forró ércekként villannak fel

a torz koponyák, és tülkök és szarvak kerülnek oda,
ahol eddig nem volt, csak csinos formája
a homlokcsont és az emberi járomcsont finom ívének;
mert ha egyszer megtörtént,
akkor annak ismételése csak a múlt terhe,
nem köti a korszakot, melyben új csecsemők és új
békeurak születnek, kik végül
minden eddiginél éhesebben sírnak fel,
maguknak követelve az erdőt;
és ez a végtelen-bölcs, öreg emlőspár
tompá fényű, szelíd állatszemeikkel végignézte az egészet;
az erdő bizalomvesztett, rémült vadjainál
is jobban meglapulva figyelték,
hogy ezek a visszarendeződők, ezek az emberek
ökölbe szorított kezekkel társalognak,
gyakorolva a felejtést, de sűrűn hátat fordítva
egymásnak, mintha szívük
ökölnyi terében lenne valami titok tárolva,
mondjuk életálmuk finomabb gesztenyéje,
vagy a diónyira préselt titoktudó,
a sötét ördög maga, amit ezután már mindvégig
rejtteni kell, és ezért az összezárt,
már-már elfehéredő ujjak;
mert féltő, hogy amikor a tenyerek gazdái
egyszer csak lazítani kezdenek,
például öntudatlanul gyakorolják
az olyan egyszerű dolgokat,
mint a lekvárkészítés, vagy tűző napon
az összeboruló, ölelkező séta, akkor a nyári
napforduló ellenében valami
sokkal sötétebb készül el bennük;
vagy ártatlanul alszanak
és az esti petróleum fényében

az aznapi munkától fáradtan elernyedő,
megnyíló ujjai hosszú, falra vetülő árnyéka,
a küszöb aljától a mennyezetig érve,
sötét szarvak borzalmas alakjaként elevenedik meg,
és a tűz pislákoló, kihunyó fényében
remegve, táncolva, napról napra
összetéveszthetetlen, apró lyukakat fúr
a tartógerenda faburkolatába
levegőért.

Szerkesztőségi értekezlet a Mikszáth Kálmán téren, 2014. május 10-én. (A felső képen balról jobbra: Nyerges Gábor Ádám, Gál Soma, Fráter Zoltán; az alsón: Fráter Zoltán, Reichert Gábor.)

Tamás Péter

Dögville

Dögville-ben, a nindzsák rejtekhelyén az egyik növendék valami váratlant észlelt a hajnali edzést követő tétova cigiszünetben. Oldalba bökte a társát, hogy ő is hallja-e: hallotta, tehát nem csak képzelődött. A hír gyorsan terjedt, két perc múlva már a sensei is tudta. Legjobb tanítványaival az oldalán elindult a hang irányába: egy ideig alig volt hallható, csak kifinomult Zen-érzékelésükkel tudták megállapítani, merről érkezik, aztán erősödni kezdett, egészen fülsértően.

Csecsemőbömbölés volt az, de inkább egy végtelenített csatakiáltásra emlékeztetett. A hang forrását a hullámok vetették partra; ott kapálózott a lábuk előtt, sorsára hagyva, a pólyához tűzött cetli csak a nevét árulta el: Takamasa.

- Nézzétek a kis kezét – lelkendezett az egyik tanítvány. – Hát nem úgy hadonászik, mintha a köríves védést gyakorolná?

A felkiáltásért az önuralom elvesztése / fegyelem megsértése kategóriára kiszabott fekvőtámaszadag járt volna (400–400 félkezes vagy 800 kento), de a Sensei kivételesen eltekintett tőle a helyzet különlegessége miatt. A klánba öt és tizenkét éves kor közöttu árva vagy kitagadott kisfiúk kerülhettek be, akik ezután gyakran egész életükben nem láttak csecsemőt, legfeljebb a vérdíjas áldozatok karjában. Maga a Sensei is elérékenyült a kis jövevény láttán, hiába emlékeztette magát az Ősök parancsolatára. A dojoa visszaérkezve rendkívüli gyűlést hívott össze, melyen összefoglalta a tényeket: erre a helyre nem sok ajándék potyog az égből, most viszont itt van ez a baba, aki – nem vitás – sokat adhatna Dögville-nek; ugyanakkor a klán Nagy Könyve világosan kimondja, hogy az ötévesnél fiatalabb gyerekektől meg kell szabadulniuk. A kérdést szavazással döntötték el – a közösség összetartozását dicséri,

Igor és Ivan Buharov

Az itt élő lelkek nagy része (állóképek a filmből), 2016

hogy mindenki elfogadta a tradíció elsőbbségét, így viszonylag hamar megállapodtak abban, hogy a kisedet kiteszik a közeli erdő szélén.

Aznap még egyszer megzavarta valami az edzés szokott menetét. Hétfő lévén, az esti rejtőzködésgyakorlatot az erdőben tartották, ahol ámuldozva fedezték föl, hogy a csecsemő még életben van. Sőt, három kitekert nyakú farkaskutya feküdt mellette – őrajta pedig csak egy-két harapásnyom látszódott, még vérezni sem vérzett komolyabban. Ez elég volt hozzá, hogy a nindzsák meggondolják magukat, és – újabb egyhangú szavazást követően – maguk közé fogadják a jövevényt.

A kivételes kegyelemért cserébe azonban kivételes teljesítményt vártak el a fiútól. Még beszélni sem tudott, mikor már azt sulykolták belé, hogy ha nem mutat folyamatosan rendkívüli fejlődést, ismét meggondolják magukat a sorsa felől. Az Ősök szelleme figyel, bizonyítsd be, hogy méltó vagy a klánhoz. Takamasa fel-alá rohangált a fehér és a fekete övesek edzése között – itt bekapott egy hátsókezes ütést, amitől áttántorgott a másik csoportba, ott eltalálta egy pörgőrúgás; átrepült a dojo másik végébe, ahol a sensei épp a fekvenyomást felügyelte; neki már nem jutott súlyzó, úgyhogy gyorsan húzódkodni kezdett az ajtófélfán. Az erősítés terén látványosak is voltak az eredményei: egyre több kockából állt a sakktábla a hasán, egyre magasabbra tört a bicepsze, és egyre határozottabban duzzadtak ki az izmok a lábain (meg közöttük). Egyetlen ökölcsapással átszakított tíz betontömböt, tizenegy betontömböt – néha tizenkettőt is. Éles tekintete újra és újra felfedezte rejtőzködő ellenfeleit (hőlátása volt, mint kiderült); szeme szikrákat meg lézersugarakat szórt. A harcok során mégsem vehette hasznát képességeinek. A terem falai tele voltak a lábnyomaival, és mindig új került rájuk, valahányszor elhajoltak a rúgása elől. Végtagjai kígyókként tekeregtek valahol máshol, amikor a fejét kellett volna védeniük, ha pedig visszaparancsolta őket a helyükre,

elkerülte a figyelmét egy lábsöprés. Aztán ahogy feküdt kiterítve, képtelenül arra, hogy feltápáskodjon, megjelent előtte egy farkaskutya. Három feje volt, mindegyikből csorgott a nyál, és már várta... igen, őt várta...

A shurikenhajító verseny volt az utolsó csepp a pohárban. Hiába jelölte ki a céltábla közepét egy lézersugárral, csak nem tudott beletalálni a tízes körbe. Még McKay is pontosabban dobott nála (pedig nyílt titok volt – hiába szónokolt folyton a villanó acél, a patakzó vér és a halálsápadt arcok színkompozíciójáról –, hogy vak).

- El fogunk küldeni az Idegenhez.

- Hogy csiszolhassam harci képességeimet? - csillant föl Takamasa szeme.

- Ez nem továbbképzés – intette le a Sensei. – Ahhoz, hogy megértsd, miről van szó, be kell avassalak egy titokba, melyet csak a rangidős nindzsák ismernek. – Ezzel elnyomta a cigaret-táját, és belefogott a történetbe.

Az Idegen – a klán szégyenfoltja – egy kémikus magányának köszönheti a létét. Ez a bizonyos kutató szinte csak a kísérleteinek élt, a laboratóriumban lakott, kollégáin kívül mással nemigen beszélt. A hormonok azonban dolgoztak benne, és időről időre olyasfajta tevékenységekhez támadt kedve, melyekhez jóval elmélyültebb szociális készségekhez lett volna szüksége. A legkézenfekvőbb kompromisszumot választotta: este, miután kollégái hazamentek, a szerencsétlen szolgálati számítógépekkel, akik addig csak tudományos cikkekkel és zsúfolt táblázatokkal találkozhattak, pornót kezdett beolvasatni. A hosszú, hosszú, hosszú éjszakáknak köszönhetően felnőttfilmes műveltsége szép lassan kémiai felkészültségével is felvette a versenyt; idővel egyenesen annak rovására ment, szórakozott lett, folyton összekeverte a lombikjait. A katasztrófához csak annyi kellett, hogy egy egész estés film tevékeny végignézése után, mint aki jól végezte dolgát, háta mögé hajtsa a zsebkendőt.

A stáblista alatti zene elnyomta az üvegcsék csörömpölését, így nem vette észre, milyen vészterhes kombinációban itatódik át a zsebkendője mutagén vegyületekkel és radioaktív főzetekkel. A foglyul ejtett ondó hamarosan mocorogni kezdett, kifejlődött belőle egy szerv – majd még egy, majd még egy... aztán már volt ott minden, izmok, nyílások, kőkemény csontok... és ezek lemásolták a professzor kedvenc színészeit–színésznőit, így hát szép lassan tökéletes humanoiddá szerveződtek (leszámtva a túhegyes fogakat, a húszcentis karmokat és a lándzsahegyű farkat).

Teremtője mindeközben békésen szunyókált.

Reggel farkasétvággal ébredt – alig győzte kívárni, hogy kinyisson a laboratórium menzája. Mikor végre asztalhoz ült kollégáival, egyik adag tésztát a másik után rendelte, és olyan jóízűen evett, mint még soha. A harmadik tányérnál azonban kiverte a víz; szíve dörömbölni kezdett a mellkasán. A többiek, akik addigra már végeztek szerény reggelijükkel, és csak udvariasságból maradtak ott, tátott szájjal figyelték, ahogy csendes kollégájuk staccato üvöltéseket hallatva felfekszik az asztalra, és ide-oda dobálja magát. A pillanatnyi döbbenet elmúltával odaugrottak hozzá, hogy közös erővel lefogják, de egy emberként hőköltek hátra, amikor is: vér fröccsent rájuk! Kisvártatva kidugta valami a fejét a kollégájuk mellkasán tátongó sebből! És mielőtt bárki magához térhetett volna, a teremtény elsüvített mellettük a sarok felé.

Amikor becsengettek a dojoba, a rizsestálba ejtettük az evőpálcikáinkat. Senki nem volt aznapra bejelentve; ellenség vagy barát az? Az ajtó kukucskálójában egy viharvert férfit láttunk. Villámgyors (és szokás szerint egyhangú) szavazást követően beengedtük, és teával kínáltuk – jó erős fekete teával, mivel hullafehér volt az arca. A Nemzetközi Kémiai Egyesület vezetője, mutatkozott be, a szomszéd városból jön. Udvariasan, de érthető hitetlenkedéssel hallgattuk meg remegő hangon előadott

ajánlatát – milliókat kapnánk egy laboratórium átfésüléséért? Az alku mégis megkötöttük, de bárcsak ne tettük volna – mert a küldetés többmilliószor veszedelmesebb volt, mint képzeltük!

Az először kiküldött osztagból senki sem tért vissza. Az utánuk küldött felmentő seregből egyetlen hírmondó maradt meg, aki szívtépő módon születő szörnyekről beszélt, kissé összefüggéstelenül – és meglehetősen fölöslegesen, hiszen addigra már ezekkel a lényekkel volt tele a híradó. (Vér, sav és különféle beazonosíthatatlan testnedvek pötytyözték be a folyamatosan sugárzott látványt.) A harmadik összecsapásban az egész klán részt vett; elrejtőztünk a szétdúlt laboratórium romjai között, és az éj leple alatt támadást indítottunk. Döfködtek a kardok, dolgoztak az izmok – de a szörnyetegek még veszettebbé bősültek, emberszívekben dúltak a lábaik, gazdátlan fejeket szórtak a kosárlabdapályákra, és – a Zen engem úgy segítjen – néhány óra alatt megtizedelték a sorainkat. Nem volt mit tenni. Meglobogtattuk a fehér zászlót. Az Idegenek Királynője meg is kímélte az életünket – de jaj, volt egy feltétele. Minden hetedik évben meg kell válnunk néhány harcosunktól; fel kell tennünk őket a hajóra, ahonnan még senki sem tért vissza... Nemsokára ismét elérkezik az idő...

...és ő is rajta lesz a hajón, értette meg Takamasa.

Az ifjú növendék ezután elmaradozott az edzésekről, nem vett magához se táplálékot, se folyadékot; napokig bezárkózott a szobájába, és a falat bámulta. Nem érzett semmit – legalábbis amikor harcostársai benyitottak hozzá, nem látták semmilyen érzelem nyomát az arcán, még csak meg sem rezsent. Mintha nem lett volna tudomása a külvilágról.

Egy napon aztán felkelt, és kiment a gyakorlatozók közé.

Épp a szabad küzdelemnél tartottak. Megvárta az első párcserét, és felkérte az egyik kék öves tanítványt, legyen a társa. Meghajoltak. Ellenfele unottan emelte ütésre a kezét – aztán elkerekedett a szeme, amikor Takamasa elkapta az öklét. Úgy

próbálta kiszabadítani magát, hogy lefejeji – de Takamasa pont jó ütemben hajolt el. És másodszorra is. A kék öves megpróbálta kicsavarni a kezét Takamasa markából, aztán bevetett egy láb-söprést, majd pár parasztlengőt – de szabad végtagjai csak a levegőt kaszálták. (Ekkor már mindenki őket figyelte.) Takamasa egy váratlan pillanatban elengedte küzdőtársa öklét, bemutatót néhány magas forgásszámú hátraszállót, és miután ismét az anyaföld volt a lába alatt, intett kollégájának, hogy gyere. Az öblös csatakiáltást hallatott, nekifutásból a levegőbe ugrott, és teljes erejéből kirúgott – de Takamasát ekkor elnyelték az árnyak, ő pedig belerepült néhány rossz helyen báméskodó barátságába. Mikor sikerült kijutnia az emberhalom alól, azonnal végigpásztázta tekintetével a termet, hogy megtalálja ellenfelét. Ő azonban a háta mögött jelent meg; szorosan mögé lopakodott, és jól megdolgozta.

A sensei nem akart hinni a szemének. Elővett egy árnyalattal erősebb cigit, letörölte a verejtéket a homlokáról, és intett az egyik lila övesnek, hogy álljon ki Takamasa ellen. Ő sem bírt vele. Hamarosan eljutottak a fekete cigisdobozokig és a fekete övesekig, de ők is azzal jöttek vissza, hogy fáziskéséses árnyékoknak éreztük magunkat... mintha előre tudta volna minden mozdulatunkat...

Takamasa változását, mivel senki sem értette, általános tisztelet övezte. Henson még egy elegáns kardot is ajándékozott neki – nem volt olyan drága, mint amilyennek tűnt, hiszen melékkeresetként selejtes katanákat, úgynevezett katókat értékesített (csak megcsiszolom egy kicsit, és mintha újak lennének, mondogatta), de az ajándék kard akkor is ajándék kard. Szükséged is lesz rá, ha elmész... a... mindegy, szóval szükséged lehet még rá, érted.

Igaza volt.

Utastársai eltévedtek a labirintusban, és megették őket az alsóbbrendű Idegenek – a Királynőhöz már csak ő jutott be.

Egyszerű volt a képlet: a kék sarokban a pehelysúlyú kihívó, Takamasa; a piros sarokban a címvédő Idegen. Az első menet az ismerkedésé volt, finom akciók, szinte csak simogatták egymást. A találkozó első kezdeményezésére a következő menedig kellett várni, mikor is az Idegen farokcsapást indított az ellenkező sarokból. Hősünk egy hosszú pillanatig csak tehetetlenül nézte, amint közeledik felé a balegyenes farokcsapás... mintha azt várná, hogy felnyársalódjon... hirtelen azonban megvillant a kard a kezében, a farok pedig a porba hullt. (Ha lettek volna szurkolói, ezért kapta volna az első éljeneget.) A szünetben a megcsonkolt farokból három új szerv nőtt ki, és a következő menetben az egyik kiverte Takamasa kezéből a kardot. A farkak ide-oda kígyóztak, majd váratlanul lecsaptak: igyekeztek lyukat találni hősünkön, de ő valahogy mindig megérezte, merre kell hajolnia. A hetedik menetben jártunk, mikor Takamasa két testre indított próbálkozás között visszaszerezte a kardját; egy isteni sugallat hatására levágta a felé döfködő farkakat – aztán kiégette a helyüket a lézerlátásával, megakadályozva a regenerálódásukat! Innentől aztán nem volt kétséges a találkozó kimenetele.

Egy ilyen győzelem után a legtöbb harcos úgy elbízta magát, hogy előbb-utóbb vesztét leli egy félvállról vett összecsapásban. Ezt a Sensei is jól tudta, így azt tanácsolta Takamasának, szabadidejében segítsen a rászoruló dögville-ieknek apró-cseprő ügyeik teljesítésében. A nindzsák persze nem szorultak rá a segítségre, de Takamasa áldozatkészsége annyira meghatotta őket, hogy hagyták neki, hadd tisztítsa ki az istállójukat, gondoskodjon a madárijesztőről, vagy ugorjon át a szomszéd településre megvenni az új öveket az övvizsgát sikeresen letevő tanítványoknak. A klán sosem volt olyan boldog, mint akkoriban.

Hogy ez az időszak nem tartott sokáig, nem Takamasa hibája. Amikor abban az isteni limuzinban begurult Dögville-be Takamasa igazi apja, már lehetett tudni, hogy baj van. Per-

sze arra senki sem számított, ami ezután történt. Takapapa ugyanis örületet bocsátott Takamasára – egy verzió szerint valamilyen szert csempészett a teájába, más források emberfeletti képességekre gyanakodnak. Takamasa mindenesetre az örület kódében egytől egyig lemészárolta fogadott testvéreit, és lézertekintetével lángokba borította Dögville-t. Ámokfutásában egyetlen sebet szerzett – érthetetlen módon nem a Sensei kardjától, hanem egy riadt farkaskutyától, aki a tűz előtt menekült. Mi sem bizonyítja jobban, hogy Takamasa elméje nem volt tiszta, mint hogy ennek az állatnak az életét megkímélte (félredobta pengéjét, amelyen eddigre már megszáradt ártatlan klántagjai vére, és azt motyogta, ez a dög az egyetlen, aki pusztá önvédelemből tört rám – vagy valami hasonló képtelenséget).

Szalay Péter

Türeleművegek 02, 2016

30 × 8 × 8 cm

Radnóty Zoltán

Az angyal eljövedele

Nézze csak, ott, ahová mutatok,
kólát iszik, és megint röhög,
ő sem tudja, min és miért,
talán csak az ösztönök,
hogy túl legyen a nehezén,
hogy ép bőrrel ússza meg,
ne úgy térjen majd haza, ha kell, mint mások,
csupa sebbel borítva, részegen éjjel.

Nézze csak, ott az ablakban,
hogy lépked választott cellájába,
önmagába zárva, mint idegen,
s arcán mégis átszellemült mosoly,
egy újabb nevetés,
mint pilises, néma szerzetes,
körmére égett az értelem és minden,
ami előtte valaha volt,
és ami lesz, az még forró viasz csak,
melyből ő mártogat új gyertyákat.

Nézze csak, adja ide a kezét,
kinéz az ablakon, alatta a város,
szűk utcák, fények, világítóudvarok,
és még mindig csak mosolyog,
de kóla helyett most kávét iszik,
hogy ne tudjon aludni, amikor
mások már ágyba kíváncsoznak,
mert az ő ágyába se ő, se senki,
az ablakban állva valahol mélyen hiszi,
hogy számára ez így rendeltetett.

De nézze csak, talán magát várja így,
miért nem megy oda hozzá,
miért nem repül be a nyitott ablakon,
éjjeli lepkék szállnak ki-be, szabadon,
miért nem megy hozzá közel,
kezével miért nem érinti meg,
ő nem harap, csak ölel
mindenkit, mint kezdő prostituált,
aki minden kuncsaftjába beleszeret,
még akkor is, ha nem fizet.

És nézem magát, ahogy végül berepül
az ablakon, szárnyas angyal,
és szétfeszíti az otthonos cellát,
hogyan sajátjába, mint apró kalitkába
zárva vigye magával tovább őt, magasan
a város és az egykor volt szoba fölött,
ahol már nincsen se kóla, se kávé,
csak álom van, és ösztönök.

Nyerges Gábor Ádám

Leginkább

Na most kell majd –
nem. Máris rossz, kezdjük előlről, hogy:
most lehet és
még lehet eldönteni, hogy te majd miben
fogsz elbukni.
Lehet csak néhány valamiben, vagy,
persze, mindenben.
Erre szokták azt mondani, hogy melyik
karunkat vágjuk le.

Legyen úgy, hogy
van egy palló, a végei (vicc kedvéért
mindkettő) alatt
sunyi és végtelen szakadék, rajta féltett
dolgaid, kétfelé
osztva, terpeszed alatt pedig, mértani
középen homokóra,
ha megelőz, törik a palló. Persze, akkor
inkább leugrasz.

Mindenről már igen
régóta szó sincs, a vagy-vagy és a semmi
között választhatsz,
mint a legfullasztóbb rémálmokban, és
egyelőre még fontos
a feltételes mód, hogy tudd, ez még mindig
nem kényszer, még
mindig van más a semmin kívül, egy vagy
és egy másik, és, nos,
leginkább a palló.

Németh Gábor Dávid

cukor

mindig csak az első korty után
rakja bele a cukrot,
ez a kávézás epikai minimuma,
kiskanalat keres a fiókban,
két kanálnyival szereti,
de az első után véletlenül
belerakja a pohárba,
ezért leöblíti,
és úgy rakja bele a másodikat,
aztán megmutatja nekem
a cukortartót,
hogy nem lett kávé a cukor.
félek, hogy egy reggel majd
csak áll mellettem,
issza a kávéját,
és engem kihagy az egészszből.

Vajna Ádám

Utolsó nyár a Paradicsomban

a csillagok kirajzolják az emberiséget
kitalálja magát az isten
és két gyümölcsfa árnyékában csapd le
csacsit játszik a vágy és a véletlen

közvetítenék, de úgyse nézné senki

mindeközben egy másik világ másik
felén kikel ágyából a DNS
és borotválkozás közben ráébred
az élet lehetetlenségére

és néz minket fentről az isten
és nézi, hogy mi van, ha nincsen
és tudja, hogy ez az örökkévalóság utolsó tévedése
most készül ott
ahol eddig az elsőről sem tudtak

Tinkó Máté

Függések

A te szereteted használhatatlan,
mert nem tudod, honnan kaptad,
és mire jó. Az én szeretetem folytonos
válasz, de mint burjánzó sejtek,
kimetszhető. Végtére kettősünk
nem ismer mást, csak a meddőséget.
De addig még sokszor hazudjuk: mintha
virágba is borulhatnának a fák az utolsó
testek, mozdulatok fásultságába veszve.

kabai lóránt

16.6, 2016

akril, vászon, 50 × 70 cm

Bezsenyi Tamás

Hiánytalan

A férfi magányosan horgászott a háza előtti stég végében.

Egy hét után már számolnom kellett a napokat, hogy tudjam, hány napja halt meg Peti. Nem akartam, hogy egy dátum legyen, mint valami feleség esetében.

A stég vasszerkezete olyan színárnyalattal rozsdásodott, mintha kaviárral kenték volna le. Habár két jól megtermett férfi elfért volna a tákolmány vízbe süllyedő lábainál, a férfi mégis maga mögé rakta vissza a sört egy-egy korty után.

Itt minden éppen kettőnknek volt elég. Mit kezdjek egyedül egy ekkora házzal? Eladni vagy kiadni nincs szívem, és szerintem nem is azért hagyta rám, hogy pénzt keressek vele.

A nap emelkedő szöge bántóan kis rést hagyott a férfi szemének. Kapás sem volt már vagy félórája. Inkább akkurátusan összerakta a horgászfelszerelését, majd lassan beindult a házba. A vödörben már minden hal megfulladt, a melegtől valahogy mégis élőknek tüntek. A reggel igencsak előrehaladott már, nem kellett lámpát gyújtani a fészkerben, anélkül is mindent a helyére tudott tenni.

Mindig ugyanazok az agyvedlett reklámok. Semmi mást nem küldenek. Régen gyűlöltem a tudományos munkám miatt kapott „tisztelettel értesítő” leveleket, ma már felüdülés két bevásárlási ármutató között.

A postáját vizsgálta az udvarkapu rácsaira dőlve. Az egyik levél percekig mozdulatlanságra kárhoztatta, így a kapumintázatot a bőrén piroslott.

Akkor küldött Piroska levelet... Azon gondolkodtam, öt év után hogyan juthattam eszébe a második feleségemnek, amikor észrevettem, nem is én, hanem Peti a címzett. Első blikkre vissza akartam fordulni, hogy megkérdezzem, megint mit talált ki... Rendszeresen hihetetlen ötletei voltak. Egyszer azt mondta, új bútort akar

venni, de kíváncsi a véleményemre, szóval menjek vele. A kávéfőzőt viszont előre tönkretette, ezért az első helyen megállt venni nekem egy csészével. Ebbe valami altatót tett, mert a következő pillanatban már a horvát autópályán ébredtem Rijeka felé menet. Így vitt nyaralni. Biztos voltam benne, most is valami ilyesmiről lehet szó. Illetve hinni akartam benne, mert bár voltak fantasztikus ötletei, a nők valahogy tabunak számítottak számára. Sohase volt indiszkrét. Éppen ezért emlékszem, percekig morfondíroztam, vajon felnyithatom-e a levelet? Talán meglepetésbulit akart szervezni... de minden évfordulóm hónapok múlva lesz.

A ház sötét hűvösében bátrabbnak érezte magát. Csak a redőnyök apró likain át érte fény a levélszöveget.

Szívem!

Sajnos nem tudtam telefonálni, mert az unokaöcsém még nem utazhatott haza, ezért ott maradtam vele. Tudod, egyedül mindig drágább... Három nap múlva indulunk, és másnap este már a kerti lugásban járhatjuk a polkánkat újra.

Csók, a te vörösödtől!

A levél egy mondatánál rostokolt percekig. A redőnyön át gombostűnyi fénypontok a mondat majd minden betűjére jutottak.

„Tudod, egyedül mindig drágább...” Nem is az bántott, hogy elcsavarta a volt feleségem nyakát, hanem az, hogy hiába ismerem mindkét embert igen jól, mégsem értettem a nyelvüket. Mintha idegenek kapcsolatába olvastam volna bele...

Az asztalra vetett levelet megdobta a ventilátor forgolódo szele, mielőtt összecukódott volna végleg egy pálinkásüveg mellett.

Még ezt is Peti hagyta az asztalon. Eddigi hatvanegy évem alatt nem ittam, most nyugdíjasként már felesleges, nem tenne helyre, gondoltam akkor. Peti viszont szerette az életet, ha két napot végigivott és dohányzott, akkor a hét többi részét biztosan teniszpartnerek hajkurászásával vagy úszással töltötte. Mindent szanaszét hagyott, mégis mindenről tudta, hol van. Ezért valójában csak azután lett rendetlenség, hogy meghalt.

Újra felvette a levelet.

Eszembe jutott a hazaindulás a szövegben. Vajon honnan jön? A bélyeg vallettai volt. Nem okozott gondot, mert nagyapám bélyegyűjtő volt, és olyan kis helyek, mint Málta is az érdeklődési körébe tartoztak. Gyorsan kisilabizáltam a dátumot, amely szerint már egy napja itthon van. Meg is voltam döbbenve, hogy egy el-sőbbbségi vagy mifene levél négy nap alatt Magyarországra érjen.

Felhúzta a Duna felőli ablaknál a redőnyt. A nap, akár a víz a betonon szétfolyt a horizonton.

Vajon értesíthette-e bárki Piroskát? Ezen gondolkodtam, mert ide nem telefonált. Miért hívná fel Peti bármelyik barátját? Hiszen én se ismertem egyet se. Bár ennél a momentumnál kissé elszégyelltem magam, hiszen ezek szerint mást se tudtam róla. A belügyes éveiről nem igazán beszélt, úgy viselkedett, mintha unalmas irodai munka lett volna.

Visszadobta a levelet az asztalra.

Azt írta, három nap, és azt követően már találkozhatnak is. Az éppen ma van. Akkor jöttem rá, én ott akarok lenni azon a polkán. Ez a szó nem az ismert jelentésére referált, hanem mint egy reakcióképes vegyület az anyagszerkezetet változtatta meg. Úgy gondoltam, nem lesz ez se más, mint amit több mint harminc évig csináltam, csak egy kísérlet.

A fiókok tartalmát végigzörgette, mint a perselyes dobozokat, hogy a slusszkulcsát és a telefonját előkerítse. Át se öltözött, ahogy volt, úgy indult el.

Vidéki gyerek voltam, és három dolgot nagyon belém vertek akkor. Ha mész valahova, egy: viszel valamit, kettő: készülődés-kor megfürdesz, és három: mindig a legtisztább ruhádat veszed fel. Mikor felkerültem kutatónak a Központi Fizikai Kutatóintézetbe, rengeteg pesti barátom kiröhögött ezért a marhaságért. De én még a jó barátaimhoz is ilyen ceremóniák betartásával mentem. Akkor mégis úgy éreztem, olyan közel kerültem hozzá, mintha magamhoz, a saját belsőmhöz mennék. Pedig nem én csaltam és hazudtam.

Az udvarról hirtelen mozdulattal farolt ki az autó. A férfi lába lecsúszott a kuplungról, és a hátsó lökhárító belekapaszkodott egy sóderhalom lábába. Mikor elindult, a kövek úgy pattogtak a kocsin, mintha csak a környékbeli gyerekek üldözték volna el a saját házából. Forgalom híján nem zavarta a meleg. Olyan gyorsan vezetett, hogy minden ismerős tárgy és hely szétkenődött az autó oldalsó ablakain.

Mire a közelébe értem, valamiért teljesen megnyugodtam. Rájöttem, én vagyok lépéselőnyben.

Az Apokrif Könyvek sorozat idáig megjelent első négy kötetének szerzői (a felső képen balról jobbra: Juhász Tibor, Bödecs László, Szendi Nóra; az alsón: Stolcz Ádám) dedikálnak a 2015-ös és '16-os Ünnepi Könyvhétén, a Vörösmarty téren.

Bognár Péter

A fényes rend

részlet

Milyen jó tornazsákrugdosva, fáradtan hazasétálni, ősz van, a szőlőn keresztül, átkelni az autópálya fényfolyója fölött, hi-

ányzó lámpák alagútjain haladni át! Milyen jó meghallani egy autót, várni, amíg melléd ér, akkor lehúzódni, látni egy pil-

lanatra a megvilágított aszfaltot vagy köves földet, hol mit épp, amin én is járok, és visszacsapódni a sötétségbe, és figyel-

ni, ahogy elcsorog, elbukdácsol, beletűnik egy kanyarba az a fény! Milyen jó hallgatni, ahogy kopognak a gesztenyék, és örülni,

hogyan nem találunk el, és hogy akkor nem baj, hogy én nem tudok semmit se, hogy én kevés mindenben vagyok ott-hon, s hogy még a bélázásra sem si-

került rászoknom, hogy nem értem meg sem azt, amit tanulunk, sem mást, csak

jövök. Nem baj, hogy nem lettem semmilyen sem, nem baj, hogy véleményem, vég-

sőkig védelmezendő, szinte egy sincs, nem baj, hogy tervetlenül és cél nélkül, rögtönzésekből és esetlegességek közepette élek.

*Az Apokrif szerkesztősége jelen lapszám készültekor, 2017. március 6-án a Múzeumkertben.
(Az alsó sorban, balról jobbra: Evellei Kata, Fráter Zoltán, Nyerges Gábor Ádám, Gál Soma,
Murza Tímea. A felső sorban: veress dani, Bödecs László, Mízsúr Dániel, Reichert Gábor.)*

Fotó: Bánkóvi Dorottya

Torma Mária

Millenniumi dolgozó

részlet a *Mezítláb a Parlamentben* című kéziratból

Valahol megnyikordul egy ajtó, mire én megigazítom magamon a szoknyát, ki tudja, kibe futhatok ma még itt.

– Gábor? – suttogom, de visszhangzik a Tisztelt Ház.

– Maradj ott – morog egy fordulóval lejjebből –, megtaláltam. – Elüldögélek én itt, nincs baj. A lábam sebes, mondhatom, a miniszterelnöknek is szépen bemutatkoztam, mi gondom lehet.

Asztagh Gábor, a kormánypárt sokadik alelnöke, második randevünk éjszakáján megtalálta a balerinacipőm is.

Hideg a márvány. Dörzsölgetem a könyököm, ásítok. Legszívesebben végighevernék a bordó plüssön, de mára éppen elég volt a kínos véletlenekből, magam alá húzom a lábaim, és próbálom a térdem alá húzni a szoknya szélét. Reménytelen.

Nincs sok kedvem beszélgetni már, csak haladjunk, megnézem azt a rohadt irodáját, és hazamegyek, amint lehet.

– Gyere, Hamupipó, elmúlt éjfél – ránt fel hirtelen akkora hévvel, hogy azt hiszem, menten hátraesik.

Pár forduló jobbra, pár balra, végig egy folyosón, nem is követem, merre visz, engedelmesen megyek vele, mint egy kisgyerek. Kézen fogva vezet, nem is tűnik fel, csak amikor belépünk a szobába, és elengedi a kezem. Lámpát gyújt.

Koloniál berendezés, oroszlánkőrmös szófa, karosszékek, szabályos körben a dohányzóasztal körül. Az egyik sarokban sötét, zöld posztós íróasztal. A hosszabb fal mellett öblös üveges szekrény.

– Micsoda szép vitrin, te, Gábor! – szakad ki belőlem visítva, ahogy meglátom. A kormánypárti reklámbirodalom szürkének

éppen nem szürke, ügyeletes eminenciása a kilencvenes évek derekán, zsenge éveiben nyilatkozott a Parlamentben elhelyezendő koronaékszerek őrzésére vett berendezésekről. Az interjúnak természetesen csak évekkel később lett csattanója. A mára kizárólag Gucci-táskával közlekedő, nem hivatalos tanácsadó teljes elragadottsággal nyilatkozik az új biztonsági üvegekről. A leheletnyi habozásból, mielőtt áhítattal kimondja a kulcsszót: – Vitrin! – mémek és coub remixek százai születtek. A független és épp ellenzéki portálok trolljainak nagy derülségére. – De hisz ez tele van. A Szent Koronának már nem is volna itt helyed?

– Meg vagyok veled áldva, Jézusom. Fárasztó vagy!

Fájdalmasan ledobja magát a sárga bársonnyal húzott kanapéra, hogy csak úgy csattan, és rázkódni kezd a röhögéstől. Honfoglaló Árpád szelleme sértődötten becsapja valamelyik freskóajtót. Összerándulok. Vihar lesz kinn, vagy csak a huzat.

Szórakozottan körbejárom a szobát. Belemélyesztem a lábujjaim a liánmintás szőnyegbe. Gábor követ a tekintetével mindehova. Élvezem, hogy figyel.

Vállmagasságig gótablakforma fapanelek takarják a falakat. A táblák mélyedéseiben szürke liliomok. Az ablakpárkányhoz könyökölök, előttem a harsogó fehér Tisza-szobor oszlopa, Károlyi Mihály törött boltívei helyén. Arrébb a Margit-híd pillérét kellene látnom, de az üveg erősen tükröződik, benne a szoba, benne én. Gábor a kanapétámlára rakta a karjait, az üvegben olyan, akár egy sas.

– Nem sokat látok – fordulok felé, és a csillárra bökök. Mire leoltja a villanyt.

– Nem kérsz valamit?

– Ígértél egy sebtapaszt.

Az íróasztalához megy, kihúzza az egyik fiókot, matat. Asztali lámpát kapcsol. Elővesz egy férfineszeszert.

– Mi mindened van itt?

- Sok időt töltök itt. - Elkapja derekam, és felültet a széles párkányra, hirtelen ér, olyan hangot adok ki, mint aki csuklik. A talpam a combjának támasztja, és valami löttyel lekezeli a sarkam - milyen alapos - aztán ráragasztja a tapaszt. Alig látom az arcát, míg ügyködik.

- Köszönöm szépen, Gábor - mondom ki a nevét, szinte már nevetségesen sokszor. Bólint, és elrakja a nesseszert. Olyan magának valónak tűnik így. Két poharat és egy üveg bort kerít elő egy másik rekeszből. Ahogy a dolgozólámpát is leoltja, felpattannak a budai hegyek pilácsai.

- Gyönyörű panorámát kaptál.

- Azt. Kivételezett megtiszteltetés itt dolgozni - Mellém áll. - És, hát, én dolgozom is, sokat. Éjjelezem, közben ide-idejövök az asztaltól, és nézem a várost - mondja, majd hozzátoldja:

- Sokszor nincs is másom - pislant rám laposan -, nincs is más, mint ez a panoráma.

- Hogy érted? - adom a hülyét.

- Hagyjuk.

- És mondd csak, megéri - nem hagyom - a panoráma, a látszat, a hatalom?

- Jaj, Magda, egy politikus nem él átlagos életet. Nem átlagos terhelésnek van kitéve. Bármelyik felsővezetőtől kérdezhetsz ugyanezt, de nem tennéd, mert csak a politikusokkal szemben vagy gyanakvó. Ezt plántálja beléd az elfogult baloldali sajtó. - Felhorkanok. - Jó, megengedem, a jobboldali is, mikor ellenzékben volt. Egyensúlyozunk a teherbírás és az ambícióink között. Persze hogy kiváltságokkal is jár. A tárgyalások nem egy irodaépület neonja alatt, hanem ilyen körülmények között zajlanak. Antik bútorok, éttermek és szállodák, amelyek egy közember számára luxusnak számítanak, ebben a világban munkaeszköznek. Ez nem azt jelenti, hogy ne élvezhetnénk. Képmutató dolog lenne azt állítani, hogy nem élvezem. És hogy itt tartok - néz rám erőteljesen -, nem a jó seggek jókor történő kinyalásával értem el.

– Nem mondtam ilyet.
– De gondolsz, ahogy gondol mindenki.
– Nem róhatod fel nekünk. Közfeladatot látsz el. Célkeresztben vagy.

– Rendben, de bocsásd meg nekem egy ilyen átdolgozott hónap után – kigombolja a mandzsettát, és túri fel az ingujját –, amikor végre tető alá látszik kerülni, amin éjt nappallá téve dolgoztál. Visszaolvasod az újságokban, és elszörnyedsz. Aztán meghallgatod ugyanazokat a bántó és alaptalan vádakat, amit olvastál mondjuk épp egy randevún a Bálnában. Egy randevún, amire fáradtan érkeztél, de már nem akartad lemondani, nehogy jobban megbántsd a kisasszonyt. – Jelentőségteljesen hallgat, és bámul kifelé. – Amikor valami tényleg jó dolgot csináltál, ezer egyeztetésen és kompromisszumon és vitán át. És semmi, de semmit nem hallasz erről. Lovagolnak az oda se tartozó részletekérdéseken, szem előtt tévesztve, mi volt a fő erővonal, ami mentén lehetetlen nem látni az előrehaladást. – Halkan beszél, törődötten. – Néha beírom a nevem a Google-ba, és látom, mit ajánl keresésre. Asztagh Gábor felesége, barátnője, buzi, zsidó, apja. Ez a top öt. Ennyi érdeklí az embereket belőlem: a magánéletem, ami nincs.

Elnevetem magam.

– Ahhoz képest, hogy politikusnak álltál, elég érzékeny vagy.
– Nem, csak ember. – Ezt a hatásvadász faszt, megáll az eszem.

– Aha – igyekszem lenyelni, amit most legszívesebben mondanék, de nem bírom ki. – Jaj, Gábor, ugye, nem ezzel az én is csak egy magányos ember vagyok dumával akarsz megvenni kilóra? – indulatosabb vagyok a kelleténél. – Meg is esne rajtad a szívem, ha nem állnál itt az ablakban, kezeden egy üveg borral, egy olyan randevún, ahol kb. két mondat után összevesztünk, most meg bepróbálkozol ezzel az érzékenylélek-dumával, miután megmutatad az irodád. Ettől nem nyílnak szét a combjaim hamarabb.

- Közönséges vagy.

- Vagy csak átlátok rajtad. Jól mondtad, kivételezett helyzetben vagy. Végezd el a feladatod, aztán húzz el élni. Azt érzed, jelentőségteljes, amit csinálsz? Rendben van. El is hiszem. Valamit valamiért. Ez nyilván kemény drog. Kisajátít, és egyre több kell. Hányadik pozíciód ez már a kormány körül? Hányadik fontos bizottság vezetője vagy? Hány alkut kötöttél magaddal, hogy fontos maradj? Ha ezzel akarod tölteni az életed, akkor rajta, sajnáltasd csak magad langyos éjszakákon egy-egy csajjal, akit alig ismersz.

- Nem értem, mivel váltottam ki ezt a támadó hangnemet.

- Én se. Egyszerűen hamisnak érzem a nagy sopánkodást, miközben mondod, hogy el vagy ájulva a saját jelentőségedtől.

- Te meg csak ugyanazokat a slágereket fújod, egész este.

- Lehet, meg is sajnáltalak. Hat rám a férfighiszti. Közben meg azt se tudom, minek jöttem ide.

- Ezt meg hogy érted?

- Mérges vagyok magamra, hogy a hatása alá kerültem.

- Minek?

- Úgyse értenéd. Az hat rám, ami akarod, hogy hasson. A jelentőség, a kiváltságaid. Érdekessé tesz, pedig nem is ismerlek, és minden pasi, aki nem szól hozzám a második randin fél órán keresztül, meg engedi, hogy a főnöke azt higgye, hogy egy útszéli kis, irodai lotyó vagyok, aki elterpeszti neked magát az asztalposztón, azt két lábbal rúgom ki a fenébe. De itt ez az idegesség, itt ez a kíváncsiság bennem veled kapcsolatban, hogy talán nem hozod, amit gondolnék rólad. De hozod. Lenyomod a dumát a sebzett, magányos férfiről, és duma, duma, duma. Nem érzem őszintének. Vagy igen, de mégse hiszem, mert már olyan pontosan tudod, mikor mit kell mondani, hogy elérj valamit, hogy mikor őszinte vagy, akkor is hamukálsz.

- Nem tudom, mivel szolgáltam rá.

- Nem tudod? Vegyük, mikor találkoztunk. Eltűntél. Én pedig

Opánszki Tamás

Kerthelyiség (Romkocsmá), 2015
akvarell, 35 × 50 cm

normális esetben esélyt se adtam volna neked egy ilyen húzás után, de basszus, mégis adtam. Mert hülye vagyok, nyilván hülye vagyok, ha ennyire semmibe vesznek, hogy lelépnek a pajtikkal, én meg kimegyek az ajtó elé, ahogy beszéltük, és sehol senki. Megalázó. Aztán tessék, itt vagyok, várom, hogy elkápráztass. De te csak sajnáltatod magad, és nem is értem, mit akarsz. Egy rohadt bókot nem dobtál. Úgy érzem, mintha attól, hogy beavatsz ebbe a nagy kegybe, aminek gondolod magad, a díszleteiddel, azt várod, menten aléljak el. És basszus. El is alélok talán. Jössz ezzel a sebzett egóval, magányos férfibúval, és basszus, tényleg hat. Hát persze hogy felhúzó magam, hogy ez nekem smafu kell legyen. Smafu vagy! Érted? Ha egy szál fecskében lenyűgözől a talpraesettségeddel, kedvességeddel meg a szóra-koztató szövegeddel a strandon, akkor le lennék nyűgözve, de így nem, így nem. Bálna, meg választási reform, nagystílú dumák! Semmit nem mond el rólad, nálam ez nem jön be. Nem és nem! Most pedig, köszönöm a sebtapaszt, de leléptem – és leugrom a párkányról.

– Hát, te megvesztél.

– Végre egy őszinte gondolat – nézek rá. Egyenesen bele a nyomorék szemébe. De ahelyett, hogy azt látnám, mérges, mert lefüleltem, csak döbbenten mered rám, mint valami különös állatra a dzsungel közepén, amiről még nem döntötte el, viszolyogjon, megijedjen tőle, vagy azonnal lelője. És elbizonytalanodom, hogy ez a nagy szöveg mind igaz? Egyik lábamról a másikra állok, és beharapom az alsó ajkam.

– Hát akkor jobb is lesz, ha mész.

Bólintok, és a cipőmet kezdem keresni, hová rakta, amikor bejöttünk.

– Hogy nem voltam eléggé elhalva tőled, na, szépen vagyunk – folytatja felém fordulva. – Igazán úriemberként viselkedtem, annak ellenére, hogy minden egyes mondatodból árad, mennyire megveted, amit csinálok, akikkel dolgozom, az egész rohadt

politikát. Miket mondtál, micsoda marhaságokkal viccelődtél a Bálnában. Egész úton ide türelemre intettem magam, és azt mérlegeltem, hogy valóban így gondolkodsz-e, kifejezetten illogikusan, vagy egyszerűen csak provokálsz, mert nehezedre esik elviselni, hogy érdeklődést és vonzalmat táplálsz egy olyan yira megvetett alak iránt, mint amilyennek engem gondolsz. Mert bizony táplálsz – villan fel a szeme, ahogy közelebb lép. – Esetleg ennyire bizonytalan volnál magadban, hogy ha majd helytállóan huszadszor is pontosan azokat a képtelenségeket válaszolom, amiket elvársz, kibírom a szurkálásod, a rosszhiszeműséged, és igen, a kard-ki-kard harcmórodo, akkor aztán már biztos lehets benne, hogy mérget is innék érted? – Ez elevenembe talált, és levágom magam a kanapéra. – És hogy most aztán már igazán őszinte legyek veled – jön utánam – nem vagyok meggyőződve arról, megérné. Kis szünetet tart. – Erre mondj valamit. Mi van ilyenkor, Magdolna?

Csak hallgatok.

– Igazad.

– Hogy mondog? – ráncolja a homlokát, és féloldalra fordítja a fejét.

– Mondom, Asztagh Gábor, igazad van.

– Ilyen könnyedén beismered – csap a combjára, és az ég felé néz, szerintem megint túljátssza, de – Meg kell őrülni.

– Meg kellene. Egyszerűen tényleg nem tudom, mi történt az elmúlt órákban. Én viselkedtem így? Elönt a fáradtság. Nem tudom, kinek van igaza. Minek kellett összeveszni, de nem bírtam elviselni ezt az átlátszó dumát. Nem akartam olcsón adni magam.

– Nem akarsz menni?

– Nyisd már ki azt átkozott bort – nézek a párkányra készített üvegre.

– Nincs már kedvem hozzá.

Hallgatunk, zsong a fejem.

- Akkor vizet kérek szépen.

Felbont egy ásványvizet nekem, és kiönti a szalonzasztalra rakott egyik kristálypohárba. Ezt tényleg én szúrtam el?

- Nem emlékszem már, mikén viccelődtem a Bálnában – szólok engedékenyen. – Ha zavarban érzem magam, kétfenekű mondatokkal kötözködöm, és nem mindig értik, ahogy szántam. – Elhúzza a száját, mint aki a választ nem találja kielégítőnek. – Néha még én sem.

Nem tud vagy nem akar mit kezdeni a hirtelen jött szélcsönddel. Leül a szemközti fotelba, és a térdére támaszkodik. Mérlegel, mit csináljon velem. Sóhajt egyet lemondóan, azt hiszem, innen már nincs vissza, most kitessekel. Csakhogy már nincs mehetnékem. Nem akartam megbántani. Legszívesebben megölelném, fene se tudja, miért. Nem vagyok kóser.

- Magda. Nem tudok erre mit mondani.

- Nem?

- Mit szeretnél, mit mondjak? – kérdi lemondóan.

- Azt, hogy: Magdolna, megbocsájtom a rosszhiszeműséged, mert szép vagy, és most szépen kéred.

- Na, ne viccelj.

- Nem jó?

- Mi szállt meg most egyszeriben?

- A szentlélek – próbálom megnevetetni.

Fújtat egyet, mintha parazsat akarna lángra gyújtani. De nem nevet. Gondolkodik. A karfára könyököl, és hosszasan néz. Nagyra nyitom a szemem, kicsit rá is játszom a bűnbánatra. Majdnem elsütöm, hogy olajjal ne kenjem-e meg a lábát, ha már így esett, de nem merek próbálkozni, növelnék a penitencián. Különbén is, el van ez az egész túlozva, már lázadozni kezdek, hogy nem ismeri el, ő is sáros. Olyan nincs, hogy csak én.

- Figyelj ide, Asztagh Gábor. Mára kössünk fegyverszünetet. Sokáig várat.

- Hallgatlak.

- A károk nem helyrehozhatatlanok.
- Én elfáradtam.
- Az baj.
- Csodálsz?
- Nem, de rosszul kezdtük a megismerkedést.
- El se kezdtük. Csak élezted a késeid.
- Ne keressük a bűnöst – adom a higgadtat –, ugyanúgy szó-
rakoztál, mint én. Játszottunk, a játék eldurvult. Legyünk hiszé-
kenyek és kedvesek egymással, másképp nem megy.

Kérdőn néz rám.

- Rég veszekedtem ilyen szenvedélyesen, randevún – tol-
dom hozzá.

Várom, mit mond, de csak hallgat, és fogy a türelmem.

- Ha nem, hát elbúcsúzom, ahogy akarod – a táskámért nyú-
lok, és az ablaknál észreveszem a balerinám.

- Csak egyszer engednéd ki a kötőféket a kezedből – mondja
kiszáratva.

Én már a cipőmet próbálom felhúzni, de a sebtapasz nem
sokat használ fájdalom ellen. Sziszegek. Mögém kerül, és a de-
rekamra teszi a kezét. Felegyenesedem.

- Asztalposztót mondtál? – hajtja a tarkómra a homlokát. A
mellemig borsózik a bőr, ahogy érzem a leheletét.

- Nem fogok lefeküdni veled.

- Cssssh! – megfordít, és nagyon finoman megcsókol. Le fogok.

Török Sándor Mátyás

Egy asztalnál

Egy asztalnál ülünk. Beszélsz hozzám.

A jelenléted átgondolt, szabatos.

Finoman előrehajolsz, és beszélsz.

A kávéház előtt jönnek-mennek.
Szemeim nyugópontja a melled.
A karjaid az asztalon. Hallgatlak.

Hirtelen a szemembe nézel.
A csészém után nyúlok.

Levegő

Olyan nehéz itt a levegő.
Szemcsésedik az utca fénye.
Eleven árnyékként települ
a köd a túloldalt menőre.

Mintha nélkülözne az éj.
Szótlan az út feletti pára.
Nézd, milyen nyugodt a szél:
megrebben az ablaktábla.

Szellőztesd ki a szobádat.
Alszanak a legyengült falak.
Súlyos álmuknál csak a rájuk
simult por mozdulatlanabb.

Megnyikordul, fordul az utca,
a szobában terjeng a hideg.
Becsukod az ablakot. Leülsz.
Magad sem tudod, hogy minek.

Tranker Kata

Óda egy görög vázához (részlet), 2016
installáció

veress dani

Magánapokrif

Folyóiratkultúránkban vastag hagyománya van a lapok nagy, kanonikus művekről való elnevezésének. A Vörös Postakocsi állandó mottóként használja Krúdy regényének címét, és így voltaképpen magát Krúdyt is; az *Eszmélet* hasonlóan próbálja kisajátítani a marxizmusnak József Attilát; és ha nem is olyan vehemensen, mint annak idején éppen József Attila, a betiltott *Mozgó Világ* folytatói szintén okkal kilincseltek a megözvegyült Illyés Gyulánénál, amikor „átvették” a lapot. De viseli magyar periodika Széchenyi *Hitelének*, sőt Platón *Symposionjának* a címét is. A sort tényleg könnyen tudnánk folytatni, és már várom, hogy Karinthy újabban feltűnően népszerűvé vált versének címét, a *Nihilt* mikor veszi fel bizonyos, az irodalmon kívül minden másból kiábrándult szépírók frissen induló lapja.

Ennek a címadási gyakorlatnak a közismertségét talán még a példánál is jobban érzékelteti, hogy a magyar szak helyett a történelmet és a művészettörténetet választó, nyeretlen alapszakos bölcsészként még én is tisztában voltam mindezzel, pedig ekkoriban a *Holmit* – még egy példa! – csak mint a színes-szagos-kardozós *Rubicon* kioszkbeli polcsomszédját ismertem. Így 2010 vége felé, amikor a képzőművészeti egyetem helyett végül a magyar szakra felvételiző Erdei Tamás kapacitált, hogy csapjak fel vele együtt az *Apokrif* nevű „ELTE-s irodalmi újság” képszerkesztőjének, az elsők között azt kezdtem el találgatni, Tamás új ismerősei vajon Pilinszky vagy Petri kultikus *Apokrifja* után nevezték el lapjukat.

Egyáltalán nem volt ez mindegy, hiszen néhány évvel korábban még vidéki református gimnazista voltam, és ma sem lennék hajlandó az első sornál tovább idézni Petri istenkáromló

versét. Persze eszembe juthatott volna az „apokrif” lexikonokban található, ókeresztyén vonatkozású jelentése is. És lám, az *Apokrif* szerkesztőségével először éppen egy katakombában, a renyhén dekadens Nagy Diófa utcai Szabad az Á... pincéjében találkoztam.

Azt rögtön láttam, hogy nem Pilinszkyt ébresztik.

De hamar kiderült, hogy nem is Petri blaszfém versétől kölcsönözték a lapjuk címét, hanem egyszerűen a minden konnotációt megelőző, eredeti értelmében vették fel a görög szót. Mint Nyerges főszerk. hivatalos magyarázatából megtudtam, a mi esetünkben az *Apokrif* pusztán annyit tesz, hogy „rejtett, titkos, nem kanonizált szöveg”; a névadó alapító szerkesztő Török Sándor Mátyás ebbe a szóba sűrítette bele a kézírataikkal a folyóiratoknál mindhiába próbálkozó, kezdő szépírók föld alatti sorsát, a kirekesztettség diszkrét romantikáját.

Hát puff. Valójában nincs se Pilinszky-árnyék, se Petri-homage, se fáklyafüstös ókeresztyén underground vagy bármilyen mottóértékű hagyomány. A címadás – pilinszkysen (?) szólva – mezei, – petrisebben(?) – kispolgári története szinte el is kedvetlenített. Aztán persze jött a legendaszerviz, és Fráter Zoli hamar megvigasztalt valamelyik anekdotájával, viszont az *Apokrif* fel kapcsolatban kitalált magánetimológiámról a mai napig nem tudtam lemondani.

2010 vége óta csupán annyi változott, hogy már nem találgatom, vajon Pilinszky vagy Petri *Apokrif*jának az önjelölt örökösei vagyunk-e. A fejemben élő névmagyarázat szerint egyszerre viseljük mindkét költemény címét. Természetesen mosolyoghat, még akár cicceghet is most az olvasó vagy a szerkesztőtárs, hogy „mégis miket kontárokodik itt össze a képszerkesztő”. – „Azért azt még neki is illene tudnia, hogy a két költő alakja messzebb állt egymástól, mint Buda és Pest, kultikus verseik pedig végképp homlokegyenest ellentétes érzékiséget,

világnézetet képviselnek.” – „Jó ízlésű ember nem rángatná a hajuknál fogva egymás mellé őket.”

A radikálisan személyes Apokrif-olvasatomban azonban Pilinszky istenes magánapokalipszise közömbösíti Petri blaszfémiaját (és viszont); összességében a neves és a hírhedt versek kioltják egymás összeférhetetlenségét, megférnek a másik mellett. Amikor a kölcsönös kioltódás után párba kapcsolva olvasom őket, ezek a versek – konnotációs holdudvaraikkal együtt – a képzeletemben olyan érzékenységtöredékeket, benyomásokat halmoznak egymásra, melyek így, ebben a halmazban igenis jellemzők az Apokrifra és szerzőire, szerkesztőire. Mi több, az egyik legfontosabb ismérvünk éppen a halmazszerűség, az öntudatlan összegzés. Hiszen van köztünk hallgatag katolikus és büszke ateista (meg sok mindenki más, tényleg mindenféle világnézetű, felesleges is részletezni). Van, aki nagy lélegzetű, gondolati versekkel, van, aki inkább sziporkányi költeményekkel kísérletezik. Olyan, aki műgondra és létösszegzésre törekszik, és olyan, akinek a mindene a nyelv gyurmamódrá való, laza csuklójú formázása. Többünknek ideálja az elefántcsonttorony hermetikus esztétikája, talán még többünknek a nyers zsenialitású, velejéig kortárs irodalom. Sokan közülünk Pilinszky mértékjártas eleganciájára vágynak, és talán ismét valamivel többen (mégiscsak fiatalok vagyunk) Petri gyűrött, margarinpecsétetes zakójú vagányságára. (Aztán persze végül jobbára a rezignáltság, az irónia és a magány ecsetelése marad nekünk.) Ha eleresztem az irodalmat, hogy visszaléphessek a képzőművészethez, akkor fotók derengenek előttem: a gipszfehér Pilinszky éppen annak a Schaár Erzsébetnek nyitja meg az *Utcáját*, aki az absztrakt és a koncept korában is megrázó érvényességgel művelte a figurálisitást; Petri pedig Szilágyi Lenke lencséjébe tekint bele, és a fekete-fehér, Pest-szagú portréhoz önkéntelenül tapad a mindenkori avantgárd ethosza a maga társadalmi érzékenységgel, örökké újat keresésével.

Nagy lélegzetű gondolatfolyam és sziporka, műgond és zsiger, elefántcsonttorony és kocsmá, Normafa és Wichmann, eleganciasomj és vagányságvágy, figuralitás és avantgárd, jobbosok, balosok, keresztények, keresztények, ateisták. Mi, akik a lap körül időzünk, szerkesztjük, vagy többé-kevésbé rendszeresen írunk bele, megeshet, hogy még annál az országnál is széttartóbbak vagyunk, mint amelyik a hazánk. Mindannyian a magyar történelem legfeketébb évtizedei, a „rézsut forduló fegyencfejek” és a hitek, nagy narratívák bukásának kora után, Pilinszky és Petri ideje után élünk itt, mégis talán csak a nyelv és a nívó szeretete közös bennünk. (Meg természetesen a rezignáltság és az irónia.) Ez a két Apokrif párhuzamos olvasásával létrejövő halmaz, ez a szellemi szénakazal az én fejemben a mi Apokrifunk.

Így lát minket az Isten, ahogy most, tízévesen, állunk a napon – urambocsá a napsütötte sávban.

Ha kérhetek, azt kérem, hogy a szemei előtt legyünk a következő tíz évben is.

E számunk szerzői

Bali Farkas (1993) író, az ELTE BTK orosz mesterszakos hallgatója, *Budapest* • **Bezsényi Tamás** (1988) kriminalista, bűnözéstörténettel foglalkozó kutató, az ELTE BTK-n és ÁJK-n végzett, *Budapest* • **Bödecs László** (1988) költő, kritikus (ELTE BTK), legutóbbi kötete: *Semmi zsoltár* (FISz-Apokrif 2015), *Szombathely-Budapest* • **Csató József** (1980) festő, *Budapest* • **Csillik Kristóf** (1994) költő, hallgató (ELTE BTK), *Budapest* • **Evellei Kata** (1988) költő, kritikus, legutóbbi kötete: *Álombunker* (PRAE.HU 2013), *Budapest* • **Fehér Renátó** (1989) költő, az ELTE BTK Irodalomtudományi Doktori Iskolájának hallgatója, legutóbbi kötete: *Garázsmenet* (Magvető 2014), *Budapest-Prága* • **Gál Soma** (1992) író, szerkesztő (Apokrif, FISz), legutóbbi kötete: *Sármesék* (FISz 2016), *Sármellék-Budapest* • **Halmi Tibor** (1987) költő, a PPKE BTK-n végzett Társadalmi Tanulmányok szakon, *Budapest* • **Hyross Ferenc** (1992) költő, hallgató (ELTE PPK), legutóbbi kötete: *Tömegvonzás* (FISz 2016), *Budapest* • **Hlatki Dorottya** (1989) grafikus, tipográfus, *Budapest* • **Horror Pista/Máriás István** (1984) képzőművész, *Budapest* • **Igor Buharov/Szilágyi Kornél** (1971) filmművész, *Budapest* • **Ivan Buharov/Hevesi Nándor** (1974) filmművész, *Hajdúnánás* • **Juhász Tibor** (1992) költő, legutóbbi kötete: *Ez nem az a környezet* (Apokrif-FISz 2015), *Salgótarján-Debrecen* • **kabai Ióránt** (1977) költő, szerkesztő (Műút), festő, *Miskolc-Budapest* • **Kaliczka Patrícia** (1988) festő, *Budapest* • **Kerber Balázs** (1990) költő, az ELTE olasz doktori programjának hallgatója, legutóbbi kötete: *Alsó szomszéd* (JAK-PRAE.HU 2014), *Budapest* • **Kovács Budha Tamás** (1984) képzőművész, Gruppo Tökmag, *Budapest* •

Mizsur Dániel (1991) költő, egyetemi hallgató (ELTE BTK), Budapest • **Molnár Dóra Eszter** (1985) grafikus, Debrecen • **Molnár Judit Lilla** (1991) képzőművész, Nyíradony–Budapest • **Nagy Hajnal Csilla** (1992) költő, író, szerkesztő, legutóbbi kötete: *Miért félünk az örültektől* (Kalligram 2016), Losonc–Budapest • **Németh Gábor Dávid** (1994) költő, író, kritikus, Budapest • **Nyerges Gábor Ádám** (1989) költő, író, kritikus, az Apokrif főszerkesztője, legutóbbi kötete: *Az elfelejtett ünnep* (Múút–könyvek 2015), Budapest • **Opánszki Tamás** (1980) festő, Budapest • **Radnóty Zoltán** (1987) Budapest • **Stolcz Ádám** (1989) költő, az Université Paris 2 Panthéon-Assas végzős hallgatója, legutóbbi kötete: *Becsapódás* (Apokrif-FISZ 2016), Párizs • **Szalay Péter** (1981) szobrász, Pécs–Budapest • **Szendi Nóra** (1988) író, szerkesztő, kritikus, időnként rajzol is, legutóbbi kötete: *Zárványok* (Apokrif-FISZ 2015), Budapest • **Tábori András** (1975) képzőművész, Gruppo Tökmag, Budapest • **Tamás Péter** (1989) író, kritikus, PhD hallgató (ELTE BTK), Budapest • **Tarcsay Zoltán** (1987) migráns, néha ír és fordít, Bristol • **Tinkó Máté** (1988) író, költő, szerkesztő, legutóbbi kötete: *Amíg a dolgok rendeződnek* (FISZ 2014), Békés–Budapest • **Torma Mária** (1988) PhD-hallgató (ELTE BTK), Kaposvár–Budapest • **Török Sándor Mátyás** (1988) költő, muzeológus, az ME BTK doktorandusza, Budapest • **Tranker Kata** (1989) képzőművész, Budapest • **Vajna Ádám** (1994) költő, skandinavisztikát hallgat az ELTE BTK-n, Balatonkeresztúr–Budapest • **Vass Norbert** (1985) kritikus, szerkesztő, wannabe punk, néha verset is, prózát is ír, legutóbbi kötete: *Hallgat* (Ambrobook 2016), Kaposvár–Budapest • **veress dani** (1988) doktorjelölt (ELTE BTK, EHESS), az Apokrif szerkesztője, Debrecen–Párizs

